

Tidsskrift Troens ord

FOR BIBEL OG BEKJENNELSE

NR 1 og 2-2009

Innhold

Ledere	2
<i>Boe Johannes Hermansen</i>	
Hva gjør vi med ekteskapet?	3
<i>Seminar</i>	
For Bibel	4
<i>Gunnar Innerdal</i>	
Kristus-bekjennelse og samtidskritikk	6
<i>Knut Alfsvåg</i>	
Norsk kirkehistorie gjennom 90 år	8
<i>Bernt T. Oftestad</i>	
Marginalisering av konservative geistlige	11
<i>Ole Fredrik Kullerud</i>	
Fra 90 til 100 med Bibel og bekjennelse	12
<i>Thor Henrik With</i>	
Hilsener fra utlandet	14
Och ljuset lyser i mørkret...	16
<i>Bengt Birgersson</i>	
Nettverk for evangelisk-luthersk kirkesamarbeid	17
<i>Alf Danbolt</i>	
Hilsener fra tidligere formenn	18
Mitt kall er å bære sakspapirer	22
<i>Boe Johannes Hermansen</i>	
Noen merkesteiner gjennom FBBs historie	25
<i>Boe Johannes Hermansen</i>	
Bokanmeldelser og notiser	30
Seminar – Kristentro i klemme	32

1919-2009: 90 ÅR FOR BIBEL OG BEKJENNELSE

For Bibel og bekjennelse
(FBB) Stiftet 1919
Hjemmeside: www.fbb.no
FBBs gironummer: 3000.17.08119

Sekretariat: Boe Johannes Hermansen
Hovland, 1640 Råde.
Tlf. 69 28 52 26 / 996 12 822
E-mail: boe.johannes.hermansen@c2i.net

Formann: Thor Henrik With,
Ingemann Torps v.13, 7040 Trondheim.
Tlf. 73 50 98 20 / 911 72 188
E-mail: thorwith@online.no

Nestformann: Ulf Asp, Åleveien 3,
3122 Tønsberg. Tlf. 33 34 77 86 / 916 70 827.
E-mail: uasp@online.no

Øvrige sentralstyremedlemmer
Knut Alfsvåg, Stavanger,
Erik Okkels, Tromsø,
Olav Myklebust, Oslo,
Torkild Masvie, Oslo,
Varamedlemmer:
Arne J. Lund, Bamble og Ellen K. Odland, Bergen

FBBs lokallag/kontaktpersoner
FBB-Bjergvin: Jan Bygstad
FBB-Agder: Sigurd A. Svendsen
FBB-Østfold: Boe Johannes Hermansen
FBB-Vestfold: Arne Thorsen
FBB-Sunnmøre: Arne Ørstavik
FBB-Romsdal og Nordmøre: Erling Neerland
FBB-Nidaros: Torgeir Agøy
FBB-Helgeland: Raymond Lillevik
FBB-Nord-Hålogaland: Gunnar Ødegårdstuen.
FBB-stud Bjergvin: Johnny Leikvoll

TROENS ORD

Redaktør: Boe Johannes Hermansen

Redaksjonelle medarbeidere:
Gunnar Innerdal og Alf Danbolt

Redaksjonskomité:
Knut Alfsvåg, Odd Sverre Hove,
Ole Fredrik Kullerud og Katrine Masvie.

FBBs sentralstyre og redaksjonen stiller seg ikke bak alle enkeltformuleringer i magasinets artikler. De ulike forfatterne står selv ansvarlige for synspunktene i sine bidrag.

Forsideillustrasjon: Rolf Jansson
Opplag: 3000
Trykk: KronaTrykk, Moss
Grafisk utforming: Helge Kjøberg

ledere

Norsk kirkehistorie - i 2009

AV BOE JOHANNES HERMANSEN
REDAKTØR

Kirkelige forhold endrer seg raskt. For noen år siden ville det som skjer i dag, vært utenkelig. Som mangeårig sekretær i FBB og engasjert i Den norske kirke fra barnsben av, har jeg gjort meg noen refleksjoner.

Mange eksempler kunne nevnes. Jeg har ikke plass til mer enn ett. Det gjelder bispevalget i Stavanger, tidligere i år.

En av dem var til slutt soleklar favoritt til å overta bispestolen. Hva gjør så kirkestatsråden? Som vi kjenner til, utnevner han den eneste av kandidatene som forsvaret homofilt samliv. På spørsmål om hva den nye biskopens syn i dette spørsmålet har hatt å si for utnevningen, svarer han: ingenting! (VL 19.06) Hvorfor kunne han ikke i stedet sagt det som alle skjønner: alt! Noen annen forklaring er det vanskelig å gi, om en ikke skal snakke seg bort fra realitetene. At en regjering kan få drive på med en slik maktbruk, sier noe om hvilken linje den politiske ledelse i kirken har lagt seg på.

Hva sier så kirkens egne til denne utnevningen? Han som regnet med å bli utnevnt ble selvsagt skuffet og konstaterte at han hadde "feil" standpunkt i det spørsmålet som ble avgjørende for regjeringen. Han kalte det "en ren politisk utnevning" (VL 19.06). En menighetsprest i Randaberg var rasende og oppgitt og beskrev kirkestatsråden som "ayatollah" (Stavanger Aftenblad 23.06). Mange andre uttrykte også sin fortvilelse over utnevningen. Noen har sagt at de ikke kan ha åndelig felleskap med ham, jfr. Carissimi. Misjons-sambandet og Normisjon har offentlig gitt klart uttrykk for at de ikke ønsker å invitere den nye biskopen eller betro ham åndelige oppgaver.

I kontrast til dette har den offisielle kirkeledelse uttrykt seg på en annen måte: Kirkerådsdirektøren sa at han "var sikker på at vi får en veldig god biskop i Stavanger." (VL 19.06) Fungerende leder i bispedømmerrådet sa at han var "glad for at det er utnevnt en biskop som har stor støtte i bispedømmet" og "vi føler oss trygge på at vi skal få til et godt

samarbeid" (VL 19.06). Noe annet kunne en kanskje ikke vente, så lenge han hadde vært med på å nominere den som nå var utnevnt. Andre som ellers omtales som konservative, ønsket ham også varmt velkommen.

Nå er det snart tid for innsettelse av den nye Stavanger-biskopen. Hvem vil gjøre det og dermed stå ansvarlig for å føre vranglæren videre inn i Den norske kirke? Og hvem vil delta ved innsettelsen og støtte opp om den nye biskopens tjeneste? Hva vil skje når han kommer på visitas?

Bekjennelsestroskap koster. Det betyr ikke bare et nei med munnen, men også i praksis. Guds ord om frelse er erklæringen om syndsforlatelse - for enhver som vender om og tror evangeliet. Når frelse - uten tilgivelse for det som Gud har dømt - forkynnes, må vi ikke bare si i fra. Men også vise i handling at dette er et annet evangelium.

Å følge Guds ord innebærer både å holde seg borte fra en slik forkynnelse og søke dit hvor Guds ord forkynnes rent og sakramentene forvaltes rett. Ellers slår vi oss selv på munnen. Og skaper forvirring slik at folk ikke forstår alvoret. Det kanskje derfor situasjonen har blitt slik den har blitt i 2009?

Et jubileum om....

FBBs 90 års jubileum gir anledning til å kaste et lys bakover. For å bli bevisst fortiden og for å lære med tanke på tjenesten videre.

FBB forteller en historie om frimodighet, om smerte, om glede, om kamp, om troskap, om arbeid som kunne vært gjort bedre og annerledes, om bibeltillit, om vankelmodighet, om innsats, om svikt, om lengsel, om gode planer, om bønn, om mangel på bønn. Og det aller viktigste: en historie om Guds uendelige nåde i Kristus Jesus.

Boe Johannes Hermansen, (f. 1953), opprinnelig fra Rygge, har vært FBBs ansatte sekretær siden 1978. Han er teolog av utdanning, og arbeider som misjonskonsulent og frilansjournalist. Bosatt i Råde.

SEMINAR Fredag 16. og lørdag 17. oktober 2009 Oslo Sjømannskirke, Bygdøy

Hva gjør vi med ekteskapet?

Fredag 16. oktober:

Kl. 18.30: Åpning av seminaret ved Maria Fongen, Øivind Benestad og Thor Henrik With – og presentasjon av deltagerne.
Kl. 19.00: Foredrag ved Nina Karin Monsen: Ny ekteskapslov - obligatorisk urett?
Kl. 19.45: Kveldsmat
Kl. 20.30: Samtale i plenum
Kl. 21.30: Ekumenisk bønnesamling v/Felleskirkelig nettverk for ekteskapet

Lørdag 17. oktober:

Kl. 09.30: Åpning av lørdagens sesjon ved Boe Johannes Hermansen
Kl. 09.40: Foredrag ved Arnfinn Haram: Er ekteskapet hellig?
Kl. 10.20: Respons fra Knut Alfsvåg
Kl. 10.30: Samtale i plenum
Kl. 10.50: Foredrag ved Thor Henrik With: Ekteskapet – verdslig ordning og hellig liv.
Kl. 11.30: Samtale i plenum
Kl. 11.50: Lunch
Kl. 12.45: Hvor står vi – hvor går vi? Korte innlegg fra ulike kirkesamfunn
Kl. 13.30: Foredrag ved Jan Harsem: Kirkelig vielser kontra norsk «ekteskapslov» – noen løsningsforslag.
Kl. 14.15: Respons fra Dag Nygård
Kl. 14.25: Samtale i plenum og grupper
Kl. 15.30: Oppsummering og konklusjon
Kl. 15.45: Avslutning

Kl. 17.00 JUBILEUMSFEST samme sted

Koldtbord, "vandrende kaffe" med marsipankake
Formann Thor Henrik With "smører tungen".
Kunstnerisk ved Øystein Skullerud
Hilsener
Entre kr. 250
Kl. 21.30:
Avslutning med completorium

Påmelding til jubileumsfest til FBBs sekr., Hovland, 1640 Råde innen 09.10.
Tlf.: 69 28 52 26, mobil 99 61 28 22 eller e-mail:
boe.johannes.hermansen@c2i.net

Søndag 18. oktober i DELK, Ryenberget kirke, Oslo

KL. 11.00 Gudstjeneste
Predikant: prest/sentralstyremedlem i FBB Arne J. Lund
Liturg: prest Hans Johan Sagrusten
Offer til FBB.

ARRANGØR: For Bibel og bekjennelse (FBB) i samarbeid med Felleskirkelig nettverk for ekteskapet, Stiftelsen Ja til mor, far og barn og Nordisk nettverk for ekteskapet.

Seminaret er **åpent** for alle interesserte.
Pris: 200,- pr. deltaker.

Programmet for seminaret og aktuelt bakgrunnsstoff finner du på organisasjonenes hjemmesider:
FBB: www.fbb.no
Stiftelsen Ja til mor, far og barn: www.morfarbarn.no
Nordisk nettverk for ekteskapet: www.bevarekteskapet.no

PRESENTASJON AV TALERNE:

Nina Karin Monsen: filosof, forfatter, statsstipendiat, mottatt årets Fritt Ords pris, bosatt i Bergen
Arnfinn Haram: dominikanerpater ved St. Dominikus kloster, tidligere prost i Dnk, bosatt i Oslo.
Knut Alfsvåg: førstemannuensis, dr. theol ved Misjonshøgskolen, medlem i ledergruppen for Felleskirkelig nettverk for ekteskapet, tidligere misjonsprest i Japan, bosatt i Stavanger.
Thor Henrik With: ass. gen. sekr. i Norges Samemisjon, formann i FBB, tidligere studentprest i NKSS og res. kap i Ålesund, bosatt i Trondheim.

Jan Harsem: leder for Nordisk nettverk for ekteskapet, arbeider selvstendig som utleid informasjonsansvarlig for flere bransjeforeninger og interessegrupper, bosatt i Asker.
Dag Nygård: spesialrådgiver i Norges Kristne Råd, sekretær for arbeidsgruppen "Kirkenes vigselsspraksis i lys av den nye ekteskapsloven", tidl. pastor i pinsebevegelsen og gen. sekr. i Norges Frikirkeråd, bosatt på Notodden.

REISEBESKRIVELSE:

Oslo Sjømannskirke. Admiral Børresensv. 4. Følg veien forbi Kongsgården og Folke-museet på Bygdøy, til skilt Sjømannskirken. Offentlig kommunikasjon: Buss nummer 30 fra Oslo sentrum, eks: Jernbanetorget eller Nationalteateret. Gå av i Herbernveien (stoppestedet før Kon Tiki).

Ryenberget kirke. Enebakkveien 152, som ligger like ved Ryenkryssset. Offentlig kommunikasjon fra Oslo sentrum: Buss nr 70 til Ryen eller T-bane: linje 1 eller 4 - til Ryen stasjon.

Nærmere informasjon og påmelding: seminarkoordinatør Boe Johannes Hermansen, Hovland, 1640 Råde, tlf. 69 28 52 26/99 61 28 22, e-mail: boe.johannes.hermansen@c2i.net **Påmeldingsfrist:** 12. oktober

Spørsmålet om Bibelens autoritet og bruk i kirken er like gammelt som Bibelen selv, og har vært kilde til mange små og store debatter opp gjennom tidene, senest og mest aktuelt i her hjemme gjennom Lærenemndas uttalelse om *Skriftforståelse og skriftbruk med særlig henblikk på homofilisaken* fra 2006.

AV GUNNAR INNERDAL

I § 1 FBBs lover heter det at foreningen ”har Den hellige skrift og Den norske kirkes be- kjennelsesskrifter som grunnlag for sin virksomhet. Det betyr at Det gamle og Det nye testamentets profetiske og apostoliske skrifter er den eidegyldige norm i alle spørsmål som gjelder kirkens lære og liv, og at troskap mot Skriften er troskap mot det apostoliske ord”.

I det følgende skal jeg ved hjelp av åtte teser forsøke å si noe om hvorfor vi hevder dette, og litt om hva det innebærer i praksis.

1 For Bibel – fordi den inneholder et evangelium – et godt budskap.

Vi holder frem Bibelen fordi den inneholder et godt budskap: at Gud har skapt en god verden og oss mennesker i sitt bilde og slik gitt oss en ukrenkelig verdi, at han har sendt sin Sønn til frelse for oss ved å sone våre synder og at han en dag skal gjøre alle ting nye. Bibelens budskap om at Guds rike er nær er livsforvandlende og samfunnsskapende. Det gir trøst til den trette, inspirasjon til den kreative, nåde til alle, veiledning for livet.

2 For Bibel – fordi Bibelen gir sikker kunnskap om Gud.

Både Skriften og pluraliteten av religioner bevitner at Gud er prinsipielt uerkjennbar og utlignelig for oss mennesker (Joh 1,18). Bibelen vitner riktignok om en åpenbaring av Guds storhet, herlighet, makt og vilje gjennom skaperverket (Sal 19; Rom 1,18ff; 2,14f), men ingen kan med sikkerhet si: ”slik eller slik er Gud” med basis i egen fornuft eller tanker. Evangeliet om Guds kjærlighet i Jesus Kristus er et budskap som ”ikke kom opp i noe menneskehjerte” (1 Kor 2,9).

Gud har selv oversteget denne erkjennelsesmessige kløften ved å selv gi seg til kjenne, åpenbare seg, i sin Sønn Jesus Kristus, sann Gud og sant menneske. Gjennom ham har Gud talt, først forberedende mange ganger og på mange måter i den gamle pakt, endelig gjennom Sønnen selv og hans autoriserte utsendinger (Hebr 1,1). Den viktigste og mest utfyllende kilden til kunnskap om Gud er derfor Sønnen og de apostler og profeter han har innsatt og bekreftet som åpenbaringsvitner. Dette er bakgrunnen for at den kristne kirke holder seg med en *kanon*, en autorisert samling av hellige skrifter som historisk og faktisk holdes frem som den pålitelige formidling av Guds åpenbaring i Jesus Kristus. Disse er ikke pålitelige fordi de er kanon, men kanon fordi de er pålitelige – de taler som ingen andre kilder sant om Guds historiske åpenbaring i Kristus. Dette setter også tydelige rammer for hva som er gyldige teologiske utsagn – de må kunne føres tilbake til sitt utgangspunkt i Skriften.

3 For Bibel – på grunn av Bibelens selvitnesbyrd.

Når vi i *Den nikenske trosbekjennelsen* sier at ”Vi tror på Den hellige ånd (..) som har talt gjennom profetene”, er dette en sak som er meget sterkt forankret i det vi kan kalle Bibelens selvitnesbyrd. Som en rød tråd fra Mose-loven gjennom Skriftene og Profetbøkene går det autoritative ”Så sier Herren!” (jf. 2 Mos 20,1; 2 Sam 23,12; Esek 11,5) Denne tråden tas opp og fortsettes i Jesu munn når han sier sitt ”men jeg sier dere” og ”Sannelig, sannelig jeg sier dere” – her taler Herren selv (Matt 5,22 m.fl.; Joh 1,51 m.fl.). Også sender han sine vitner ut og sier ”de som hører dere, hører meg” (Luk 10,16). Paulus skriver at hans budskap til menighetene er Guds ord (1 Tess 2,13), og at bøkene i Det gamle testamente er inspirert av Gud (egent-

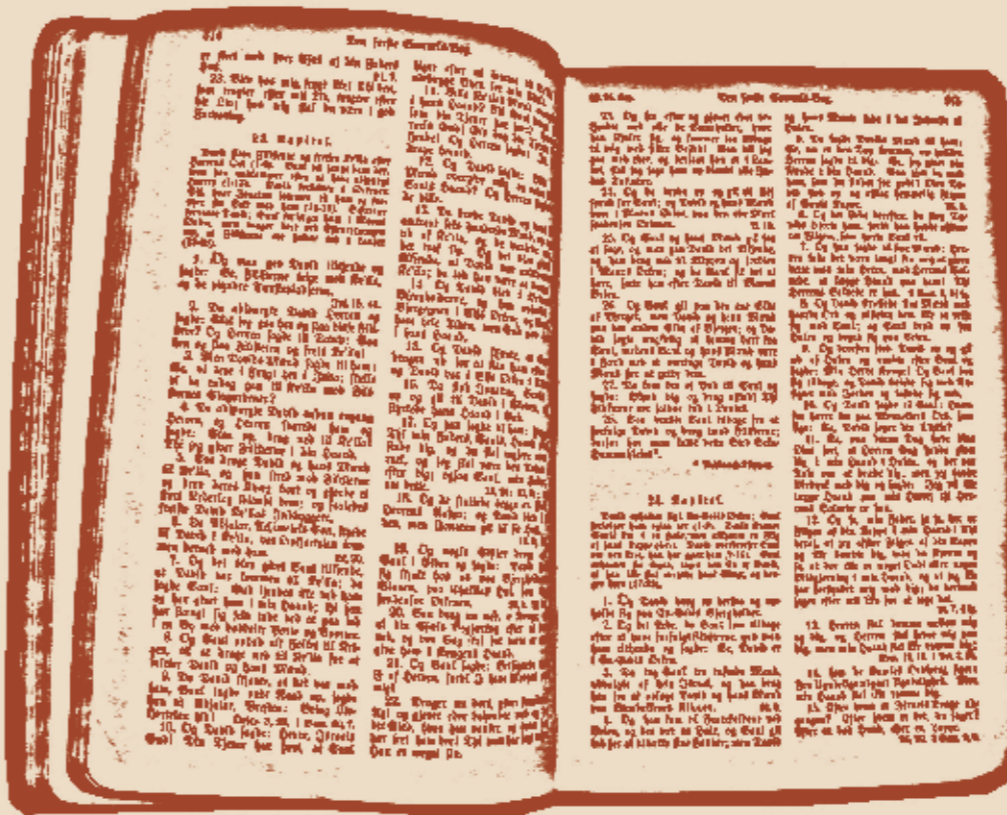
lig ”Gud-åndet”, 2 Tim 3,16). Derfor sier vi etter skriftlesningene fra GT og NT i kirken: ”slik lyder Herrens ord” (jf. 1 Pet 1,25).

4 For Bibel – fordi den er klar.

Det Gud har åpenbart ved å tale til oss gjennom Sønnen i Skriften, er ikke flertydig og utlignelig på en slik måte at vi trenger noen andres forsikring på innholdet eller forståelsen av dette. Som lutheranere *For Bibel* avviser vi derfor at noen kan påberope seg å ha en sikrere og mer direkte tilgang til Guds tale enn den man kan få gjennom samvitthetsfullt og bedende arbeid med Skriftens budskap, slik vi kan se tendenser til i en del karismatiske miljøer og i den romersk-katolske lære om pavens ufeilbarlighet. Ved å hevde Skriftens klarhet avviser vi på ingen måte at det kan finnes uløste/uløselige eksegetiske problemstillinger eller hopper over de hermeneutiske utfordringene som vitterlig finnes. Men vi fastholder at klarheten er vår, ikke Guds eller Skriftens, og at Bibelens bøker i all sin menneskelighet likevel inneholder klar og forståelig tale om Gud.

5 For Bibel – i et rett forhold til kirkens tradisjon.

Med dette mener vi at all gyldig kristen lære må begrunnes direkte eller implisitt i Skriften. Vi avviser ikke at vi har mye å lære av våre fedre i troen, og lytter gjerne til tradisjonen som hjelp til å forstå Skriften rett. Jf. CA I som enkelt og greit bekjenner seg til de oldkirkelige bekjennelsesformuleringer om Gud. Vi avviser dermed en kirke- og menighetsløs, privatiserende eller anti-intellektuell tolkningspraksis som fører til helt nye og merkelige ideer i strid med den hellige allmenne kirkes lære (jf. 1 Pet 1,20). Vi avviser fortsatt Tridentinerkonsilets bekjennelse til tradisjonen som en egen åpenbaringskilde ved siden av Skriften og med like stor auto-

ritet, og de uheldige ettervirkninger denne tankegangen har i romersk-katolsk tradisjon.

6 For Bibel innebærer å være for en hel Bibel.

Den mest grunnleggende siden ved dette er at vi holder fast på at Bibelen består av to testamenter som begge er vitnesbyrd om Guds skapelse og forløsning av verden. Testamentenes budskap er ett, og samles i budskapet om Jesus Kristus (jf. Joh 5,39). Med Augustin fastholder vi at Det nye testamente er skjult i Det gamle og at Det gamle testamente er åpenbart i Det nye. Med Ireneus kan vi si at Bibelen med sine linjer fra skapelse til nyskapelse er som en levende organisme med ulike kroppsdelene som hver har sin funksjon, slik at organismen slutter å fungere skikkelig dersom noe tas bort. Derfor skal alt Guds ord opp på prekestolen; med apostlene forkynner vi ”hele Guds plan og vilje” (Apg 20,27).

7 For Bibel innebærer at Bibelen er den øverste autoritet i etiske spørsmål.

Når kristen tro er apostolisk tro innebærer dette at vi ikke kan sette strek over apostlenes formaninger og deres forankring i bud-

ret og forskrifter GT. De konkrete bud og formaninger kan ifølge Skriften ikke spilles ut mot nestekjærlighetsbudet eller ”Jesu måte å møte mennesker på”. Snarere skal vi forstå de konkrete bud og formaninger som eksemplifiseringer av hva kjærlighetsbudet innebærer, slik Paulus utlegger det i Rom 13. Kirkens kall til enhver tid er samvitthetsfullt å overføre Bibelens bud til vår egen tid og situasjon. Dette er en stor hermeneutisk utfordring som vi tar på alvor, men vi holder fast på at vi skal applisere budene, ikke sette dem ut av kraft.

8 For Bibel er fellekristelig.

Vel finnes det spenninger knyttet til Skriftens autoritet mellom kirkesamfunnene, men alle de historiske kirkesamfunn deler en grunnleggende tillit til at Guds ord i Skriften er en trygg basis for kirkens tro, liv og lære. Derfor er det å være *For Bibel* i videste forstand fellekristelig. Men det er ikke bibelsynet som konstituerer kirken; det gjør den sanne tro på den treenige Gud og hans inkarnerte Sønn Jesus Kristus, bekjent og tilbedt av den troende menighet samlet om forvaltningen av ord og sakrament. For kristen tro er tro på Bibelens innhold, ikke på boken som sådan. Slik var det fra begynnelsen av, også for kanon var fastlagt. Så må kirken enda

en tid tåle ”forakt for sine sår, når den i liv og lære for verden splittet står” fordi vi forstår Guds ord stykkevis, men la oss sammen være i bønn om at Ånden må veilede oss til hele sannheten slik han har åpenbart den i Skriften, slik at vi kan bli ett slik Sønnen og Faderen er ett.

Anbefalt videre lesning:

Alfsvåg, Knut: *Troens fundament: Om inkarnasjonen som grunnlag og grense for kristen teologi.* TTK 2/2006 s 82-101.

Rasmussen, N. O.: *Bibelens syn på seg selv* i S. Hunnestad, J. Kvalbein og G. Prestegård (red.): *På Ordets grunn. Festskrift til professor dr. theol. Carl Fr. Wisloff.* Luther forlag 1978.

Johnstad, Gunnar: *Der og da, men ikke her og nå?* Fast Grunn 3/1998 s 176-184

Gunnar Innerdal (f. 1983), master i teologi og bachelor i gresk, er avtroppende misjonssekretær i Den indre Sjømannsmisjon, Bergen og Sogn & Fjordane krets og påtroppende stipendiat i dogmatikk ved NLA Hogskolen. Tidl. sentralstyremedlem i FBB og formann i FBB stud.

Kristus-bekjennelse og samtidskritikk

– om betydningen av den lutherske bekjennelse i dag

AV KNUT ALFSVÅG

Fortidens betydning

For Bibel og bekjennelse feirer 90-årsjubileum. Sentrum og kjerne i foreningens aktivitet gjennom disse 90 år har vært å framheve betydningen av den kristne bekjennelse, som er en samling av tekster hvor de yngste nærmer seg 500-årsjubileet. Det er derfor ikke til å undres over at mange oppfatter FBB som en bevegelse som møter samtidens utfordringer med fokus på fortiden og ryggen først.

Fokus på fortiden er imidlertid ikke noe tradisjonsbevisste troende er alene om. Enhver bevegelse har sin identitet i fortiden; det er alltid den historie vi har felles som gjør oss til dem vi er. Dette gjelder i utpreget grad den kristne kirke. Den er blitt til ved bestemte historiske begivenheter, og det er fortellingen om og fortolkningen av det som den gang skjedde, som gjør kirken til kirke. Fortellingen om Jesu lidelse, død og oppstandelse er så vesentlig at der dette ikke lenger er sentrum, er det ikke lenger en kristen kirke vi har for oss. Dette er ikke en gang kontroversielt; alle kristne, uavhengig av konfesjon og kirkepolitisk tilhørighet, er enige om at det er slik det forholder seg.

Det FBB er opptatt av, er derfor ikke noe annet enn det alle kristne er – eller bør være – opptatt av: Hva betyr det som den gang skjedde for oss i dag? Hvordan skal vi som kristne bevare vår identitet i møte med vår

tids utfordringer? Klassiske svar på disse spørsmålene foreligger i form av kirkens økumeniske og lutherske bekjennelse, og det er slett ikke urimelig å anta at disse tekstene også har noe å si oss når vi skal gi vårt svar.

Fokus på det sentrale

Den som tar seg tid til å lese gjennom den lutherske kirkes sentrale bekjennelsesskrifter, altså Den apostoliske, Den nikenske og Den athanasianske trosbekjennelse, Confessio Augustana og Luthers lille katekisme, blir umiddelbart slått av hvor målbevisst disse tekstene fokuserer på det sentrale i den kristne tro. Her drøftes ikke uvesentligheter; her går en rett på sakens kjerne. Og hva det er, er det her ingen uenighet om. Det er det faktum at den treenige Gud, Skaper av himmel og jord, har åpenbart seg ved å identifisere seg med ett bestemt menneske og det som skjedde med ham, og at den kristne gudstjeneste består i å feire hans nærvær.

Bekjennelsestekstene målbærer dette fokus på litt ulike måter. Apostolicum og Nikenum gjør det ved en treleddet bekjennelse basert på Matt 28,19 og 2 Kor 13,13, mens Athanasianum legger fram kirkens treenighetens lære og Kristus-bekjennelse i en form som på en gang både er mer mediterende og mer begrepsmessig presis. Den sentrale lutherske bekjennelsestekst, Augustana, legger derimot mer vekt på å få fram betydningen av Kristi person og gjerning for troende i dag.

Av dette kan vi lære to viktige ting. Det ene er at det er viktig at den kristne kirke fastholder denne prioritering av det sentrale og ikke lar seg avspore av engasjement i forhold til alt annet som også er viktig, men ikke avgjørende viktig. Kristne kan og skal være opptatt av mye, men deres identitet som kristne ligger i bekjennelsen til Jesus Kristus som sann Gud og sant menneske. Bekjennelsestekstene har her viktige ting å lære oss om at fokus på det viktige og gode ikke må få komme i veien for fokus på det ene avgjørende.

Den andre er at det ikke er avgjørende at dette fokus alltid og overalt uttrykkes på nøyaktig samme måte. Det betyr ikke at uttrykksmåten er tilfeldig og kan varieres i det uendelige. De klassiske bekjennelsestekster har en formell pregnans som det er viktig å fastholde, og som innebærer at det ikke er tilfeldig hvordan den kristne tro formuleres og formidles. Men form og innhold er ikke identisk; det er mulig å bekjenne den kristne tro på annen måte enn det har vært gjort før og likevel være tro mot dens innhold. Ja, i gitte situasjoner er det antagelig bare slik trosbekjennelsens autentisitet kan bevares.

Bibelsk forankring

To ting kjennetegner bekjennelsestekstene også på dette punkt: Ingen av dem har noe lærepunkt om Den hellige skrift og dens betydning, og alle sammen er Bibel-utleggelse fra begynnelse til slutt. Tilslutning til teore-

tiske bibelsynsprinsipper er altså noe disse fem tekstene er lite opptatt av. Mye viktigere er den praktiske bibelutleggelse med henblikk på den kristne tros sentrale fokuseringspunkt: Hva forteller den bibelske overlevering oss om Gud og hans gjerninger?

Dette fokus er særlig tydelig i Apostolicum og Nikenum, som fra begynnelse til slutt er bibelhistorie-referat og opplisting av bibelske metaforer. Det eneste unntak er uttrykket “av samme vesen som” i Nikenum, som en har tillatt seg å plassere etter oppregningen av de kristologiske metaforer som en aktuell, fortolkende presisering. Det bibelske fokus er imidlertid like vesentlig for de andre bekjennelsestekstene, som dermed også står sammen om det viktige prinsipp at der Bibelen slutter, der slutter også den kristne bekjennelse.

Også på dette punkt er bekjennelsestekstene forbilledlige. Det er graden av fokusert og relevant Bibel-utleggelse som er avgjørende for våre teologiske prosjekters dignitet og verdi, ikke tilslutning til dette eller hint teologiske prinsipp. Dette er ikke minst viktig som selvkritisk besinnelse i en luthersk sammenheng, hvor rettferdiggjørelselæren kan oppfattes på en måte som relativiserer betydningen av viktige bibelske anliggender som etterfølgelse og helliggjørelse. Tekstnærhet er en viktig motvekt mot slike tendenser til teologisk svinnsott. Den bibelske åpenbaring speiler livet i sitt mangfold; tekstnær teologi lar seg derfor ikke så lett redusere til abstrakte prinsipper hvor levd liv forsvinner til fordel for læremessig entydighet. Ikke minst Lille katekisme har mange gode eksempler på at mottagelighet for den bibelske realisme også bringer en nær det virkelige liv.

Økumenisk forpliktelse

Den kristne bekjennelse er ikke individuell; den er kirkens felles bekjennelse. Det er en viktig forutsetning for at den kristne be-

kjennelse helt fra nytestamentlig tid (1 Kor 12,3; 1 Joh 4,2) har fått form av felles bekjennelsestekster som forplikter det kristne fellesskap. Derfor forholder også de senere bekjennelsestekster seg alltid fortolkende til de tidligere som bevisst uttrykk for at en aksepterer deres autoritet. Athanasianum (og Chalkedon-konsilets viktige presisering av tonaturkristologien) forholder seg fortolkende til Nikenum og anerkjenner på denne måten dette bekjennelsesskriftets sentrale betydning og økumeniske autoritet. Det samme gjør Confessio Augustana, som innleder artikkel I med en eksplisitt tilslutning til Nikenum. Og Lille katekisme forklarer troens innhold i form av en utleggelse av Apostolicum, som jo er det dokument det er mest nærliggende å legge til grunn for dåpsopplæring i en vestkirkelig kontekst.

I dette ligger en fundamental kritikk av tanken om dogmatiske nyheter. Vel kan en tale om en vekst i kristen erkjennelse og i utfoldelsen av dybden og bredden i den kristne tro, noe den kristne bekjennelsesdannelse i seg selv er et godt eksempel på. Det er imidlertid ikke trosinnholdet i seg selv som videreutvikles, men forståelsen av dets implikasjoner i form av avvisning av stadig varierende avvik. Det er alternativene som utvikles, og dermed også forståelsen av hva Guds åpenbaring i Jesus Kristus innebærer i form av avvisning og kritikk av disse alternativene. Trosinnholdets kjerne og sentrum er derimot gitt i og med Kristi liv, død og oppstandelse og apostolens utleggelse av dette, og videreutvikles ikke. Sakssvarende kristen dogmatikk har derfor alltid form av fortolkende presisering av den felles læretradisjon utformet som kritikk av aktuelle alternativ.

Bekjennelsenes uttrykkelige økumenisitet er imidlertid også viktig med henblikk på den lutherske kirkes selvforståelse. Den lutherske kirkes bekjennelse er ikke luthersk, men økumenisk. Den bekjenner seg til den felles kristne tro som deles av alle kirker som

bekjenner den samme tro på grunnlag av Bibelen og de klassiske bekjennelsesskrifter, hvorav Nikenum av flere grunner er det viktigste. Confessio Augustana uttrykker dette ved å presentere seg som et økumenisk programskrift i forordet. For den lutherske kirke er derfor samtaler med andre kirker for å avklare hva dette felles lærefundament innebærer ikke et adiaforon, men en teologisk nødvendighet.

Samtidskritikkens betydning

De klassiske bekjennelsestekster er alle blitt til som svar på aktuelle læremessige utfordringer. I oldkirkens gjaldt det særlig forståelsen av Kristi person; på reformasjonstiden særlig forholdet mellom Guds og menneskets ansvar for menneskets frelse. I begge tilfeller ble den overleverte trosforståelse utfordret ved at alternative tankemodeller ble forsøkt integrert i den kristne tros lære. Og i begge tilfelle ble svaret en bekjennelse til Gud som den som alltid gir på en måte som overgår menneskets forstand (1 Kor 2,9), noe som innebærer at forståelsen av Guds handlemåte ikke kan basere seg på analogier fra menneskets tenkning og erfaringsverden.

All erfaring tilsier at den utfordring som de klassiske bekjennelser på denne måten ble til ved, er en konstant utfordring for den kristne kirke. Alternative måter å forstå forholdet mellom Gud, verden og menneskene på er alltid i omløp. Fordi disse er blitt til ved at mennesker skapt i Guds bilde reflekterer over livet i Guds verden, er det grunn til å anta at mye av det som frambringes på denne måten, er både viktig og riktig. Samtidig lever den kristne kirke av og ved bekjennelsen til Gud som handler på en måte som alltid avviker fra menneskets naturlige forventninger. Kritisk årvåkenhet i forhold til det i samtiden allment aksepterte er derfor nå som alltid den eneste mulige måten å bevare en autentisk kristen bekjennelse på.

FBB har gjennom sine 90 år prøvd å bidra til et slikt fokus. Det kunne sikkert iblant ha vært gjort bedre. Det er imidlertid ingen ting som tyder på at oppgaven i løpet av disse årene er blitt mindre vesentlig.

Dr. theol. Knut Alfsvåg (f. 1955) er førsteamanuensis ved Misjonshøgskolen i Stavanger og sentralstyremedlem i FBB. (Foto: Boe Johannes Hermansen)

Noen glimt fra NORSK KIRKEHISTORIE GJENNOM 90 ÅR

Professor Bernt Torvild Oftestad var FBBs profilerte formann i perioden 1978-81. Bildet er tatt i mai 2005, hvor Oftestad holder foredrag i Mariakirkens menighetslokale, i anledning de årlige Arbeidsdagene i Bergen. (Foto: Boe Johannes Hermansen)

– Kirkeordningen har aldri vært et adiaforon for staten. Politiske krefter har gjennom statsmakt kunnet omforme Den norske kirke, dens liv og lære.

AV BOE JOHANNES HERMANSEN

– Den lærepluralisme som staten innførte på begynnelsen av 1900-tallet, har gått videre. I dag har den også fått en slags kirkelig begrunnelse ved en religiøs-etisk multikulturalisme, sier prof. dr. theol. Bernt T. Oftestad ved Menighetsfakultetet.

Vi har intervjuet kirkehistorikeren og den tidligere FBB-formannen om utviklingen i norsk kirkehistorie i den perioden FBB har eksistert, altså de siste 90 år.

To store begivenheter

– FBB ble stiftet mellom to store begivenheter. Den ene var Ording-saken i 1906, som resulterte i åpningen av Menighetsfakultetet to år etter. Da sto kampen om nattverdsyn og kristologi.

– Den andre var det store møtet i Calmeyer-gaten Misjonshus i 1920, med parolen om intet frivillig samarbeid med de liberale. Dette skulle beskytte organisasjonenes egen virksomhet mot vranglære, men i den større kirkelige sammenheng var ikke dette tilstrek-

kelig. Da var forholdet til apostolicum det avgjørende tema. Det var en defensiv linje.

– Etter hvert innså man Calmeyer-gatelinjens begrensninger. På konservativt hold, ved et møte nettopp i FBB, måtte det innrømmes at ortodokse prester i kirkelig tjeneste ikke kunne følge boycottingen.

Mistet sin pregende rolle

Oftestad sier at det er flere utviklingstrekk som springer i øynene om en ser på de siste 90 årene:

– Jeg nevnte Calmeyer-gatemøtet. Det var en viktig mønstring av det organiserte troende lekfolk. Selvsagt har kirken også i dag sitt lekfolk. Men de frivillige organisasjoner har fullstendig mistet sin pregende rolle. Årsakene er mange. Det var vekkelsene som bar dem frem. Nå er vekkelsenes tid etter dette mønster en saga blott.

– Så snart den ”nye kirkelige aktiviteten” vokste frem på 1950-tallet, ble man klemt mellom en kirke som drev aktivt indremisjonsarbeid gjennom menighetsrådet og det organiserte vennesamfunn.

– Men siden man ikke hadde noen klart formulert ekklesiologi - eller rettene en spiritualistisk kirketanke - kunne man ikke svare adekvat på utfordringene fra 1950-årene av. Karakteristisk var viljen til på den ene siden å fastholde stats- og folkekirken og på den annen å se vennesamfunnet som den egentlige menighet. Det var et inadekvat svar på den kirkelige og religiøse aktivisering av folkekirken, fremholder Oftestad.

Omtolkning av fellesskapet

Han påpeker at kirketanken har vært en hodepine for de konservative i kirken.

– Men de bekjennelsestro prester holdt fast ved at menigheten var et fellesskap om ord og sakrament der nådemidlene ble forvaltet ”rett” og ”rent”.

– Hva med dagens situasjon?

– I dag blir de overkjørt av den liberalistiske omtolkning av fellesskapet i menigheten. Den nye syn på kirken samles i slagordet: den inkluderende, åpne og rause folkekirken.

Han utdyper:

– Det betyr at individuell identitetsopplevelse skal bære et fellesskap der enhver identitetsrealisering er akseptabel, bortsett fra den som hevder om seg selv at den er allmennt forpliktende og forankret i den åpenbarte sannhet. Objektivt forpliktende lære og almenne kristne livsnormer må legges til side for at alle skal kunne føle seg hjemme i kirken fellesskap. Dette er å gjøre ”multikulturalismen” til ekklesiologisk grunnkategori.

Spennende fremtid

– Hva tror du vil skje videre?

– Grupper i kirken synes å reise seg mot dette. Det blir spennende å se om de klarer å snu utviklingen. Blir Den norske kirke både i lære, liturgi og embets- og vigselorden tilpasset den nye ekteskapsloven og dens ideologi, vil nok en del av dem forlate Den norske kirke.

– Hvor de da går hen er annet spørsmål. De går nok først og fremst til protestantiske miljøer. Noen få til Den katolske kirke. Jeg er redd for at en del havner i passiv resignasjon.

– Tidstypisk er de menighetslignende fellesskap som vokser frem innenfor rammen av de gamle frivillige organisasjoner. Jeg ser på

dem som overgangsordninger som enten vil forsvinne etter hvert eller ta skrittet fullt ut og bli kirker, sier kirkehistorikeren.

De tapte slag

– Kan du si noe om de tapte slag?

– FBB og andre konservative grupperinger har en rekke tapte slag å se tilbake på. Jeg har selv opplevd en del av dem. Kvinneprestsaken ble et veiskille. Det ble tidlig klart at denne saken var uhyre vanskelig for de konservative, fordi embetsteologien var blitt undergravd helt siden midten av 1800-tallet. – Men for oss var det selvsagt at kvinnelige prester åpnet for en langt alvorlig utvikling. Ja til homofilt samliv er en selvsagt konsekvens av et ja til kvinnelige prester. Alt på 1970-tallet hevdet vi det. Reaksjonen var voldelig. Men vi fikk rett. Folk som på 1970-tallet var oppbrakte over denne vurdering, går dels aktivt inn for, dels aksepterer homofilt samliv.

Reformbevegelsen

– Men den virkelige taperen er ikke FBB, men sentrumskirkeligheten. Reformbevegelsen søkte en kirke fri fra staten. Den var i utgangspunktet tuftet på en forholdsvis konservativ teologi.

– Den kirken som nå kan hende innvilges større frihet, vil bli teologisk og etisk pluralistisk – og slett ingen motkultur i det moderne demokrati, en kirke som målbærer det til enhver tid politisk korrekte. Det var ikke det reformvennene fra 1960-tallet så for seg, påpeker Oftestad.

Ført bak lyset

Han sier at det i dag er løfterikt at svært mange troende mennesker i Den norske kirke, som har sin kristne identitet forankret i bibelen, ser situasjonen i øynene.

– De har tydeligvis fått nok. Vi har sett en flott mobilisering av disse kreftene, konsentrert om kampen for den nye ekteskapsloven. Han fremholder:

– Lenge ble det bibeltro lekfolk ført bak lyset av bispekollegiet i Den norske kirke. Man fikk inntrykk av at det forelå en dyp lærekonflikt mellom dem i synet på homofilt samliv. Det stemte slett ikke. Biskopene oppgav aldri det åndelige fellesskap seg i mellom, og ønsket tross meningsforskjell å stå sammen i tjenesten.

Han viser blant annet til en av de såkalte ”konservative” biskopene som for mange år siden omtalte spørsmålet om homofilt sam-

liv som et ”etisk detaljspørsmål”.

– Dermed nedskrev han dette til noe man kunne ha ulike meninger om, egentlig et adiaforon, spørsmålet om rett og vrang lære var ikke saken.

Viktigste begivenhet

– Hva med kirken under 2. verdenskrig?

– Kirkekampen under okkupasjonen hadde brede nasjonale virkninger. I økumenisk og internasjonalt perspektiv den viktigste kirkelige begivenhet i Norge i det 20. århundre.

– Men det paradoksale er at den i flere henseender fikk liten eller ingen betydning i ettertiden, sier Oftestad, og forklarer:

– Det karakteristiske for kirkekampen var at kirkelig lederskap, biskoper og ledere for de sentrale lekmannsorganisasjoner, la retten til grunn for et brudd med den statlige kirkeledelsen. Det var teologisk begrunnet, men med en teologi som fikk sin praktiske gyldighet ved retten, dvs. folkeretten og den norske grunnloven.

– Ut fra dette rettsgrunnlag skulle ikke bare kirken styres etter bibel og bekjennelse, men statsmakten/okkupanten, som også i realiteten var kirkestyre, skulle i sin lovgivning og administrasjon av samfunnet respektere ”religionen,” rettsstaten og grunnleggende moralnormer. Dette var også en konsekvens av folkekirken, dens dåpspraksis og opplæringsansvar ved skolen.

– Her kom foreldreplikten og foreldreretten til uttrykk, som staten ikke skulle krenke. Overfor et kristent folk var det ikke tillatt for staten å utvikle en antikristelig kultur og politikk.

– Kirkekampen bygde på folkeretten, Grunnloven og folkekirken, oppsummerer Oftestad.

Etterkrigstiden

– Hva skjedde etter krigen?

– Etter okkupasjonen beveget kirkekampen de politiske myndigheter til å overveie kirkelige reformer. Men disse ble det ikke noe av. Det antikristelige Arbeiderpartiet, som i 1947 ”rovet” Oslo Lærerskole fra Indremisjonen, var selvsagt ikke interessert i å gi Den norske kirke større selvstyre, dominert som den var av mørkemenn.

– I etterkant av Schjelderupsaken i polemikk med den statsrettslærde Frede Castberg, som var statsmaktens kirkepolitiske ideolog, løftet biskop Berggrav frem kirkekampen mot nazistaten og bekjennelsesdokumentet

Forts. neste side

Kirkens Grunn, som hadde motivert og begrunnet kirkens brudd med staten i 1942. Men det førte ikke til noe, sier Oftestad, og fremholder:

– De frivillige organisasjoner la seg på Calmeyergatelinjen overfor biskop Schjelderup: intet ”frivillig samarbeid”. Man angrep Den norske kirke for vranglære, men var like mye redd for dens frihet som for læreavvikene i kirken.

– Den eneste ekklesiologiske forholdsregel man tok, var tilbaketrekning, en i grunnen skismatisk løsning. Bak lå det spiritualistiske og antisakramentale kirkesyn, klassisk formulert av Carl Fr. Wisløff: ”Jeg kjenner en broder når jeg møter ham”.

Statsreligionen

Oftestad påpeker at den siste gang kirkekampen og *Kirkens Grunn* spilte noen rolle, var under Knudsensaken omkring 1980.

– Da ble det klart uttrykt av landets høyeste domstol det som hadde ligget i kortene i lang, lang tid: Statsmakten er ikke forpliktet på statsreligionen på annen måte enn at den prioriterer Den norske kirke, dvs. den kirke den selv har makten over. Knudsensaken ble på mange måter et epokalt vendepunkt, fordi den avdekket så mye.

– Abortsaken inngår i den dyptgripende kulturelle prosess som har formet Norge de siste 150 år. Men en ting er de tunge samfunnsetiske spørsmål som i stadig sterkere grad løses på sekularismens premisser, på basis av en utopitanke som stammer fra 17- og 1800-tallet.

Mangel på kunnskap

Professoren i kirkehistorie peker på det han kaller et annet og vel så viktig utviklings-trekk, nemlig den systematiske destruksjon av den kristne kunnskapoppbygging i folket og dermed kristenarven.

– I 1969 erklærte myndighetene at grunnskolens kristendomsundervisning ikke var Den norske kirkes dåpsundervisning. Det første skrittet var tatt mot den situasjon som vi er i nå med et religions- og livssynsfag som kolporterer relativisme og agnostisisme.

– I de kommende generasjoner vil kunnskapen om kristendom bli så lav at man finner seg i en misjonssituasjon. Nå sa Jesus at de som døpes, skulle opplæres. Etter 1969 hadde ikke Den norske kirke noen dåpsopplæring. Men man lot som ingen ting. Folkekirkelig dåp uten ordnet opplæring var viktigere enn Jesu ord, påpeker Oftestad. Han mener enkelte var så naive at de mente

IKO kunne erstatte den norske skoles kristendomsopplæring.

– Vi kommer i de nærmeste år til å møte en barne- og ungdomsgenerasjon som blander sammen Jesus og Moses, og synes buddhisme i grunnen er like bra som kristendom, men egentlig ikke lar seg forplikte av noen religion.

Noe løfterikt

– Men det er ikke hele bildet. Den kristne opplæringen av barn og unge vil måtte ta utgangspunkt i denne nye situasjon. På den måten er det noe løfterikt i de nye utfordrin-

Bernt Torvild Oftestad (f. 1942) er professor ved MF

ger, sier han, og utdyper:

– I møte med muslimene må læren om Kristi guddom og treenighetens læren holdes frem. Dette fundament for kristen tro og liv må aktiveres på en helt ny måte, tilegnes som kristen trosidentitet. Kristen eskatologi må holdes frem overfor den sekulære evolusjonisme. Hva kirke er, må holdes frem overfor liberalismens utvisking av kirkens substans og grenser.

Og videre:

– Kristent liv må manifesteres i Åndens liv, hvis sentrum er den kultiske bønningen til Faderen. Til ham vi har adgang ved Guds Sønnens åpenbaring i Kristus, hans lidelse, død og oppstandelse, han som selv er nær ved sitt offer i messen. Og hans død forkynner vi inntil han kommer. Og inntil han kommer er vi i fellesskap med den stridende kirke på jord og hans triumferende kirke i den himmelske verden. Av dette nærvær og i dette

fellesskap får kirken kraft til å leve videre i trygg forvisning om at dødsrikets porter ikke skal bli herre over den.

– Her ligger hjerteslaget i kristen tro. Dette hjerteslag vil sikkert bli sterkere i årene som kommer. Det er noe løfterikt i denne konsentrasjonen, oppsummerer Oftestad.

En ny økumenikk

– Hva har dette å si for økumenikken?

– Dagens situasjon har utløst en ny økumenikk. Vi har allerede sett dens mønster i vårt naboland over kjølen, der den katolske biskop Anders Arborelius står sammen med fremredende representanter for den bibeltro protestantisme i kamp for den tro som er overgitt de hellige. Også i vårt land ser vi konturene av denne nye form for økumenikk.

– Hva med FBBs betydning?

– Fremtiden for FBB må bestå i å gå inn i denne nye økumenikken. FBB bør bli en bevegelse som bidrar til folkets opplæring i det grunnkristelige, svarer Oftestad.

– Hva med Menighetsfakultetet og FBB?

– I de første tiårene var FBB nærmest en filial av MF og var et bolverk mot liberal teologi. Men tidene endret seg dramatisk. Det så vi ikke minst på 70-tallet da FBB-stud. ble startet. Det skapte voldsomme reaksjoner i deler av den daværende lærestab. Jeg husker enda at jeg, som bisto opprettelsen av denne studentforeningen, i Fakultetsråd ble oppfordret til å ta min stilling ved MF opp til vurdering. Det var harde tider for mange.

En ny plassering

– I dag er MF en del av academia, en teologisk faginstusjon, som fortsatt har et spesielt forhold til statskirken. Blant de lutherske lærere avspeiles pluralismen i Den norske kirke. Men pluralismen er dessuten konfesjonelt institusjonalisert ved oss som er ikke-lutherske lærere.

MF-professoren fremholder:

– Det hinder ikke at jeg føler åndelig samhörighet med lærere som målbærer den katolske arven i protestantismen. Egentlig er jeg privilegert. Jeg kan tjene fakultet med mitt faglige arbeid og samtidig tjener jeg min kirke nettopp som teologisk lærer. Det er godt å være katolikk ved MF. Vi er en del av at rikt og mangfoldig faglig fellesskap med økumeniske dimensjoner, samtidig kan vi samles i fakultetets kapell og feire messen.

– I dag kan jeg puste fritt ved MF. Det skal ikke nektes at jeg tidligere kunne føle en viss åndenød, avslutter Bernt T. Oftestad.

— Marginalisering av konservative geistlige

AV BOE JOHANNES HERMANSEN

– **Man kan tale om en marginalisering av de konservative innen presteskaper i Den norske kirke, sier kirkehistorikeren Ole Fredrik Kullerud, som har undersøkt dette forholdet for perioden 1975-2005.**

Det har han gjort ved å se på sammensetningen av bispekollegiet når det gjelder tilhørighet til organisasjoner som For Bibel og Bekjennelse (FBB) og Kirkelig Fornylse (KF), det han med ett begrep omtaler som ”bekjennelsesbevegelsen”.

– Men denne marginaliseringen er ikke så radikal som man umiddelbart vil tro i og med at det inntil 1980-tallet faktisk var en viss ”overrepresentasjon” av FBB-medlemmer i det geistlige toppsjikt i forhold til hva foreningens tallmessige styrke skulle tilsi, tilføyer han.

– Etter 1990 har – med ett mulig unntak - ingen som er medlemmer av bekjennelsesbevegelsen blitt utnevnt. Aldri er noe KF-medlem blitt biskop.

– Konklusjonen er altså at bekjennelsesbevegelsen inntil 1980-tallet fikk flere bispestillinger enn dens numeriske styrke skulle tilsi. Man nådde dessuten godt opp på mellomledernivå (prosteembeter), i perioder over det man kunne forvente.

Kullerud konkretiserer med følgende tall: I 1966 kunne FBB glede seg over å ha i alt fire av ni biskoper som medlemmer. Dette var ikke langt unna halve kollegiet.

– Dette vitner trolig om kompetanse. Ofte vil slike profilerte bevegelser tiltrekke seg dyktige og engasjerte mennesker, påpeker Kullerud, og legger til:

– Etter hvert var det imidlertid umulig å nå opp til de høyeste stillingene i kirken.

Han forteller at det fra slutten av 1980-tallet blir en karrieremessig nedgang i hele den konservative leiren. I 1976 var fire

av ti, men i 1987 kun to av elleve aktive biskoper medlemmer. Dette var likevel hele 18 % av biskopene. Dette er en relativt overrepresentasjon i og med at bekjennelsesbevegelsen organiserte om lag 12 % av prestene. Det er likevel en betydelig nedgang i forhold til tidligere andel. I 1995 var ingen biskoper med i FBB.

– Hvorfor skjer denne store endringen?

– Det kan være liten tvil om at dette skyldes Den norske kirkes teologiske utvikling og bekjennelsesbevegelsens respons på denne utviklingen. Fra annen halvdel av 1980-tallet foregikk ”antiabortprestenes” aksjoner og tegnhandlinger. De kom i konflikt med kirkeledelsen og rettsapparatet. Dette var blant de forhold som gjorde det vanskelig å identifisere seg med bekjennelsesbevegelsen på høyt nivå. Fra midten av 80-tallet ser vi derfor potensielle biskoper trekke seg ut av FBB.

– Innsettelsen av Köhn som stiftssjef i Hamar i 1993 forsterket spenningen ytterligere. SKG ble dannet i 1991, og dette bidro også til en tilspissing av konflikten mellom kirkeledelsen og bekjennelsesbevegelsen. Situasjonen ble særlig akutt etter midten av 1990-tallet hvor tre biskoper sluttet seg til det nye synet på homofilt samliv. I annen halvdel av dette tiåret ble kollegiet som sådan trukket inn i en omforent administrasjon av læresplittelsen.

– Dette startet med det felles ”etterordet” etter at kollegiet sprakk på spørsmålet om homofilt samliv, og kuliminerte med den første lærenemndsuttalelsen i 2000 (Dingstad-saken), sier Kullerud.

– I og med at biskopene ordinerer kvinnelige prester, har den tiltagende andelen av kvinner i presteskaper gjort det vanskelig for dem å være motstandere av denne ordningen. Så sent som i annen halvdel av 1980-tallet var det fire biskoper som motsatte seg ordinasjon av kvinner. I 1998 gikk den siste biskopen som ikke ordinerte kvinner av, Halvor Bergan i Agder. Etter at biskop Olavi Rimpilainen i Oulu i Finland ble pensjonert i 2000, er det for øvrig ingen

biskoper i de nordiske folkekirkene som har denne praksisen.

– Er det andre interessante forhold du har funnet gjennom din undersøkelse?

– Man kan de senere år se en viss geografisk sammentrekning av bekjennelsesbevegelsens prester til noen områder, særlig langs kysten fra Møre til svenskegrensen. I 1977 var KF-prestene jevnt fordelt over hele landet. Oslo hadde flest, men intet fylke utmerket seg. I 1999 var Hordaland var best representert. Møre og Romsdal hadde også mange. Det foregikk i perioden en viss ”flukt” vestover i hele bekjennelsesbevegelsen. Hordaland blitt bekjennelsesbevegelsens kjerneområde. Bergen kan for øvrig omtales som bekjennelsesbevegelsens ”hovedstad”, blant annet med KFs ”arbeidsdager” i byen, og flere formenn i FBB og KF derfra. Tyngdepunktet i Hordaland ser vi enda tydeligere i SKG. Her var også i sin tid hele arbeidsutvalget i *Kontaktnett for kyrkjeleg samhold* rekruttert.

– I FBB var utviklingen den samme, om enn mer moderat. FBBs beste område strakte seg sørøstover langs kysten fra Bergen, SKGs nordover. Rogaland var i 2005 det sterkeste fylket for FBB.

– I Troms var det også en tydelig gruppe i bekjennelsesbevegelsen, til dels også i Østfold, legger han til.

– Min studie viser tydelig at det generelt var flere av disse prestene på landsbygda enn i byene. Jeg har også sett på alderssammensetning, og den typiske presten i bekjennelsesbevegelsen var i 2005 en 54 år gammel sogneprest i Hordaland, avslutter Kullerud.

Ole Fredrik Kullerud (f. 1964), bosatt i Halden, arbeider nå med innspurten av sin doktoravhandling om europeisk kirkehistorie i senmiddelalderen, nærmere bestemt lekfolk og nattverd-fremhet i Praha på slutten av 1300-tallet. (Foto: Boe Johannes Hermansen)

AV THOR HENRIK WITH
FORMANN I FBB

For Bibel og bekjennelse

Navnet *For Bibel og bekjennelse* flagger vår visjon og rommer vår forenings identitet. Først gir det et signal om De hellige skrifternes autoritet i kirken og for troen. I kirken strømmer livet fram av Skriften, og Kirken, de troende, svarer på Skriftens budskap med sin bekjennelse. Vi tror Skriftens budskap og derfor bekjenner vi Den treenige Guds storverk, frelsen i Jesus Kristus. Vi tror Skriftens budskap, derfor bekjenner vi den Gud som hvert øyeblikk bærer sitt falne skaperverk i hendene, han som i rette tid skal fornye det skapte og alle som tror, når han til sist gjør alle ting nye.

FBBs økumeniske sikte

FBB vil åpne tilgang til skattene i de oldkirkelige og lutherske bekjennelsene. Det framstår nokså motstrøms i en tid da "økumenisk" er honnørordet i offentligheten, både den kirkelige og den borgerlige. Det gangbare er heller: – Nå gjelder det at alle kristne står sammen om troen på Jesus!, mens de tolerante inntil det dogmatiske vil mene at: - Nå gjelder det at alle religionstilhengere står sammen om de åndelige verdene.

Visdommen fra tidligere generasjoner troende er at tro på Den treenige ikke er noe sololøp, heller ikke må hver ny generasjon finne opp kristendommen på nytt. Å være *For Bibel og bekjennelse* betyr å stå sammen med alle generasjoner kristne i den tro som er overlevert fra troens tidligste vitner. Det har ingen hensikt å "finne opp hjulet" på nytt, tvert imot er det latterlig å forsøke. I et sant økumenisk fellesskap er ikke bare denne generasjonen kristne meningsberettiget, en slik holdning er utålelig samtidsrogant. Tvert om lytter vi til deres votum som gikk troens vei foran oss, noen nylig, flere i fjernere tider.

Denne holdningen og arbeidsmåten henter vi fra reformasjonens foregangsskikkelser: "Dette er omtrent summen av vår lære. Av dette kan man se at det ikke er noe i den som avviker fra skrifterne eller fra den

alminnelige kirke... slik som vi kjenner den fra kirkefedrene." (Den augsburgske trosbekjennelse (CA), art. 21)

Skriften avgjør

Kirkens felles tro har sin kilde i Skriften, og den felles tro fastholdes av kirkefedrene og konsilene. Den felles tro fastholder vi også i alle ting, og avlegger vitneprov om dens sannhet overfor verden som beste løsning. Skulle noen brødre eller søstre i fortid eller samtid ha tatt feil i en sak, er det De hellige skrifterne som avgjør. Slik var det i oldkirken og på reformasjonens tid, det samme gjelder også i vår samtid. På samme måte som i reformasjonen aviser vi også nye og gamle "påfunn" som "uten noen sikker autoritet har sneket seg inn i kirkene" (CA 21), slik lære som ikke stammer fra Skriften og er fastholdt av fedrene og konsilene.

"Økumenisk" er derfor ikke en samling "felles kjerneverdier" som man finner i alle kirkesamfunn, heller ikke en fargerik mosaikk av alt som kaller seg kristendom i nåtid eller fortid. Økumenisk er kirkens innholdsbestemte felles tro gjennom alle tider, slik den er uttrykt gjennom oldkirkens bekjen-

nelser og reformasjonstidens blankpussing av Skriftens og oldkirkens teologi i sine bekjennelsesskrifter.

Samhold på kirkens grunn

Troslov og kristen tenkning med feste i denne kirkegrunn er *For Bibel og bekjennelse* oppgave. Det vil vi bidra til, holde fast på og utmynte i sekularistenes selvtilstrekkelige samfunn og liberalernes blodfattige liksomkirke. FBB vil arbeide for samhold på denne grunnen for kirkens skyld, for det er bare slik kirken kan være kirke.

FBB kan ikke bry seg om kjøttvekta. For oss er det ikke interessant med taktiske grep for å vinne tilslutning. At "folk ikke vil forstå" er ikke en grunn til å endre standpunkt, men til å kommunisere bedre. Bibel og bekjennelse har ikke vært på moten noen gang. Fordelen er at det som ikke er på moten i år, heller ikke blir håpløst gammeldags neste år.

Når grunnen er Bibel og bekjennelse, må vi også ta selvkritikk for ganger da vi allierte oss ut over Skriften og bekjennelsene, eller adskilte oss fra brødre og søstre av andre grunner. Kall det gjerne "omvendelse",

eller bruk det gamle uttrykket "gjøre bot". Vi har ikke alltid rett, men Skriften har det, og bekjennelsen speiler den. Derfor må vi ta på oss både dybdeboring og aktuell refleksjon. Egen provinsialitet, den berømte nisselua, skal ikke få lukke ute der Skriften og bekjennelsen omfavner. "God gammel tradisjon" er ikke et utvetydig gode for en levende kirke, den fører lett til tradisjonalisme i stedet for til Skriften speilet i bekjennelsen. Fremtiden for FBB ligger derfor i nasjonalt og internasjonalt fellesskap med kristne som deler reformasjonens hensikt, å befeste og fornye kirkelære og kristenliv basert på Bibelen og i harmoni med kirkens fedre.

Fra 90 til 100 - tiåret som kommer

Ikke alt vi ser av tendenser i nær fortid og samtid må nødvendigvis bli fremtid. Utviklingen styres til en viss grad av våre forventninger, forventninger vi gjør oss ut fra vår bedømmelse av situasjonen her og nå. Derfor er det om å gjøre at forventningene er realistiske, og sakssvarende. Å "ta det som det kommer" er ikke å foretrekke. Enhver som planlegger og setter planer i verk må gjøre seg opp en mening om fremtiden og handle deretter. Hva tør vi si om den?

Endret kirkebilde

Alt tyder på at kirkebildet i Norge vil gjennomgå betydelige endringer. Ikke minst gjelder dette Den norske kirke. Allerede finnes det mer enn 100 menighetsliknende forsamlinger med rot i eller tilknytning til de kristelige lekmannsorganisasjonene. Lederstykket i organisasjonene konstaterer at det er i dette arbeidet vekstpotensialet ligger. For FBB er det en betydelig oppgave å arbeide med teologiske problemstillinger som særlig angår denne typen forsamlinger, og kommunisere genuint luthersk teologi med tanke på de nye forsamlingenes ledere.

Mye tyder også på at Den norske kirkes lutherske substans vil forvitte ytterligere. Den (formelt) forpliktende fellesskapsavtale med den reformerte kirkefamilie, Leuenberg-konkordien, og med den anglikanske kirkefamilie, Poorvo-avtalen, påskynder etter manges bedømmelse den læremessige erosjonen. Fem indre kirkelige erosjonskilder

synes også tydelige: nye omkamper for å utvide aksept for homofilt samliv i kirken, statens såkalte "kjønnsnøytrale ekteskap" som den legale rammen rundt ekteskapet, fortsatt legalisert fosterdrap, nyordningen med kvinner i embetet og institusjonalisert lærepluralisme gjennom nye liturgier og salmebok.

Endringer i foreningen

Det er grunn til å tro at endringer vi har sett i foreningen selv også vil fortsette. FBB har de siste ti årene fått markert flere medlemmer og tillitsvalgte fra mindre lutherske kirkesamfunn og menighetsdannelser i Norge. Disse har betydd en positiv kraft og fornyelse i foreningens liv. Samtidig har de ristet i det selvfølgelig ved den statskirkelige horisont for foreningens virke. De demonstrerer at liv med Bibel og Bekjennelse virkelig kan leves utenfor statskirkens trygge fang.

Dersom endringene i kirkebildet, slik det er antydnet overfor, blir virkelighet, er det ikke unaturlig at endringen i medlemsmasse og fokus i foreningen også vil justeres som en følge av denne endringen. Om andelen av prester i menighetstjeneste i Den norske kirke vil synke ytterligere, kan det sees som en refleks av at den teologien disse medlemmene står for, blir henviset til trangere kår.

En slik utvikling vil naturlig føre til at foreningens kontakt med søsterforeninger i andre land blir viktigere. Slik det siste tiåret har økt marginaliseringen av våre holdninger og kirkelige praksis her hjemme, vil fellesskapet med det man kan kalle "intakt lutherdom" internasjonalt få større vekt.

Nettverksarbeidet

Arbeidet for fellesskap mellom konservative lutherske kirkesamfunn og menighetsdannelser bør stå sentralt i foreningens arbeid de neste ti årene. FBB deltar i ulike typer nettverk. Nærmest foreningens eget arbeid står Nettverk for evangelisk-lutherske kirkesamfunn. Klassisk luthersk teologi danner basis for dette fellesskapet. Også i det mildt konservative Kirkelig Nettverk og i Forum for teologi og samtid vil vi delta med vår stemme. Mer ad hoc-preget nettverkssamarbeid, som det som nå pågår i Tverrkirkelig nettverk for

ekteskapet, er også arenaer der vi vil bidra med den teologien foreningen brenner for.

I Guds krevende decennium

Blir det krevende å virkeliggjøre dette programmet i de neste ti årene? Det krevende er Guds kall til kirken i det tiåret han nå leder kirken og verden inn i.

Ikke minst er vi vesterlandske kristne godt informert: sammenliknet med mange andre troende er de vanskelighetene vi kan se for oss ikke av det ytre slaget, men indre. Om trykket er mildere, er identifikasjonen av kreftene som leder oss på avveier trolig vanskeligere; så mye av det gudfremmede er blitt vårt eget. I vår kulturkrets kjemper vi mot fire mektige "ismer": individualisme, relativisme, materialisme, sekularisme. På historiens skraphaug ligger den tidligere grusomme fienden: kommunismen. Men skimter vi en kommende islamisme i horisonten?

Med markedssjargong kunne man si at FBB har "et unikt produkt": verken tradisjonalisme eller trendeksplorering, men kirkesamtid i fruktbart samspill med fortid, en fortid som definerer innhold, men som ikke stenger for modig og kreativ applikasjon inn i samtiden. "Unike produkt" kan vekke engasjement og tilslutning om de blir profilert og eksponert godt. Men vår fremtidsforventning har vesentligere dimensjoner enn markedsføringens. Det er ikke god profilering som skaper disipler, men "troens lydighet", "lydighet mot evangeliet" for å låne apostelord. "Lydighet mot evangeliet" lever bare i mennesker som Gud åpner troens dør for. Det skjer bare "når og hvor Gud vil". Kirkens liv i Norge står og faller derfor ikke med FBBs bidrag til en sunn og allmennkirkelig teologi. Den står og faller med om Gud åpner døren til tro for landets nye generasjoner og skaper "troens lydighet" i oss.

Thor Henrik With
(f. 1951), ass. gen. sekr. i Norges Samemisjon, formann i FBB, tidligere studentprest i NKSS og res.kap i Ålesund, bosatt i Trondheim. (Foto: Boe Johannes Hermansen)

Hilsen fra Tyskland

Som formann i Internationale Konfessionelle Bekennende Gemeinschaften (IKBG)/International Christian Network er det en stor glede for meg å sende vårt norske søskenfelleskap FBB en hilsen i anledning foreningens 90-årsjubileum.

Jeg gjør det med desto større glede fordi også IKBG skal feire et jubileum i oktober, nemlig 35-årsjubileum. Vår bevegelse ble grunnlagt på Kristi Himmelfartsdag i 1974 i forbindelse med den første europeiske bekjennelseskongressen i Berlin.

Under den høytidelige stiftelsen i Berlin-filharmonikernes konsertsal var FBB, sammen med andre bibel- og bekjennelsestro teologer, kirke- og misjonsledere, representert med en sterk delegasjon, ledet av biskopen i Kristiansand, Erling Utem. Hovedforedraget holdt MF-professor Carl Fredrik Wisløff.

Noen av de norske brødrene som var med den gang i 1974, lever ennå og har til denne dag trofast sluttet opp om IKBG. Eksempelvis har Odd Sverre Hove, sjefsredaktør

i avisen DagenMagazinet, fulgt nøye med i ”vår andre kirkekamp” og jevnlig rapportert fra den. Erklæringen som ble lest opp under stiftelsesmøtet (”Berliner Ökumene-Erklæring”), ble straks oversatt til norsk og fikk stor oppmerksomhet. Vårt felles indre anliggende ble forsterket særlig ved vår felles bedømmelse av den moderne sekulær-ökumenismen, som fikk et gjennombrudd i 60-årene på KV-konferansene i Geneve i 1966 og i Uppsala i 1968, og som i flere tiår var den herskende læremening i Kirkenes Verdensråd.

En skjebnesvanger konsekvens av dette var at verdensmisjonen ble omfunksjonert til et vesentlig sosialpolitisk og synkretistisk foretak. Jeg selv ble i disse årene flere ganger invitert av FBB til å holde foredrag i Norge, og jeg opplevde at tilhørerne og jeg bedømte den kirkelige og teologiske situasjon på samme måte.

Forbindelsen mellom bekjennende lutherske teologer i Norge og Tyskland går imidlertid enda lenger tilbake, til konferansen i Sittensen i februar 1968, hvor teologer fra

Norge, Danmark, Sverige og Tyskland tematiserte den oppløsning av evangeliet som skjedde i og med den radikale historiske bibelkritikken. Særlig viktig var hovedforedraget av professor Sverre Aalen. Dokumentet som ble vedtatt på konferansen i Sittensen, ”Ord til menighetene”, behandlet med stor klarhet forholdet mellom åpenbaring, Skrift og kirke og påviste faren for en kirke uten Kristus.

Vi er oss bevisst at den åndelig-teologiske nødsituasjon i våre vestlige kirker, særlig de lutherske, ikke er mindre i dag enn den gang, men heller større, på grunn av en radikal bibeloppløsende etikk og tros lære. Derfor kan vi ved et slikt dobbeltjubileum som vi feirer denne høsten, ikke bare se bakover. Måtte det heller føre til en fornyet forpliktelse til sammen å forsvare vår bibelsk-reformatoriske bekjennelse.

Vi ber vår Herre gi oss alle, og særlig våre norske søsken, sin velsignelse til dette!

Peter Beyerhaus

Hilsen fra Sverige

«Ge inte upp er frimodighet ...»

Innfør ert jubileum vill jag gärna sända en hälsning från Kyrklig Samling i Sverige. De som vill hålla fast vid det uppenbarade Ordet i många av de gamla kyrkorna finner sig i ett alltmer utsatt läge och många misströstar och undrar vad framtiden bär sitt sköte. Modernisterna skördar till synes stora framgångar och många står undrande. Då är det viktigt att minnas att också under perioder av motstånd, och inte minst då, manar Guds ord på oss och oppmuntrar oss till uthållighet och frimodighet. Det är i motvinden vi prövas och vi drivs närmare varandra och vi behöver varandras stöd, oppmuntran och förböner – och vad vi framförallt behöver är att fördjupas i vår tro och vår kärlek till den Herre som har kallat oss så att han kan använda oss.

Må Herren ge oss alla den tron och låt oss byggas upp och tröstas av apostelns undervisning: *Ge inte upp er frimodighet, den skall rikligen belönas. Uthållighet är vad ni behöver för att kunna göra Guds vilja och få vad han har lovat, ty: Ännu en liten tid, sedan kommer han som skall kom-*

ma, och han skall inte dröja. Min rättfärdige skall leva genom sin tro. Men: Om han drar sig undan är han inte längre till glädje för mig. Vi hör inte till dem som drar sig undan och går förlorade, utan till dem som tror och räddar sitt liv. (Hebr 10:35-39)

Orden är skrivna i en situation där många var nära att ge upp. Svårigheter hade mött, många var nära att resignera under oförståelse, ja ren förföljelse från omgivningen. Det hade varit annorlunda - men nu var det dystert och många kände sig oppgivna och villrådiga.

Vad gör då aposteln, jo han pekar på det som är förmer än all hänförelse och yttre framgång, nämligen vår tro.

Han lyfter fram Skriftordet ur Habackuks bok 2:4: «Min rättfärdige skall leva genom sin tro.» Ge inte upp er frimodighet, eller som det hette i den tidigare översättningen «Kasta inte bort er frimodighet» - du lever av tro. «Var uthållig» - du lever av tro.

Så sporrar aposteln sin församling med profetordet. Det är samma profetord som Paulus citerar i Romarbrevet och Galaterbrevet, och som fick så stor betydelse för Luther i en hans kamp för klarhet i en oförstående omgivning. Här får tron, den saliggörande tron, betydelsen av «att hålla fast

och att hålla ut.» Håll fast - det är motsatsen till att överge och kasta bort. På hebreiska har ordet tro också innebörden: «göra fast». Det är att lita på Herren, och hålla fast vid hans ord och löften. «Att tro är att inte släppa Frälsares hand, sedan man en gång blivit fattat av den.»

Håll ut - stå fasta. Det är också ett ord till oss när vi frestas att resignera, och känner oss modlösa i vår kamp för den tro som har blivit oss given. «Uthållighet är vad vi behöver för att göra Guds vilja och få vad han har lovat», skriver aposteln.

Det är lätt att smittas av oppgivenessituationen för oss som vill stå fast vid kyrkans gamla tro är minst sagt allvarlig. Vi kan häpna över hur snabbt sönderfallet går i våra kyrkosamfund och vi känner oss maktlösa och känner att «något måste göras» och «det helst snabbt.» Men vi får akta oss för att hamna i en okritisk aktivism – vad vi behöver, kanske mer än någonsin är uthållighet. Herren kommer att visa oss vägen fram.

Yngve Kalin

Ordförande Kyrklig Samling, Sverige

Hilsen fra Finland

Den norska kristenheten har varit välanedd i Finland och förhållandevis många norska andliga böcker är översatta till finska.

Det lutherska bekännelsefolket i Finland, närmast i detta fall företrätt av Paulussynoden, - vilken började sin verksamhet i medlet av 1970-talet då man i den finländska kyrkan försökte införa kvinnliga präster, vilket man sedan gjorde år 1986, - är tack-samt för kontakten till jubilerande FBB. Ett antal gånger har Paulussynoden haft norska gäster, som kommit över och berikat mötesdagarna. FBB har stått för denna kontakt.

Nu när vi firar nestorn bland nordiska bekännelserörelser - FBB 90 år - får vi samtidigt konstatera att utrymnet för de bekännelse-troga drastiskt och snabbt har minskat

Hilsen fra Danmark

Kirkelig Samling om Bibel og Bekendelse (KSBB) blev til ud af den store tilslutning omkring det lille skrift ”Kirkens Ja og Nej”, som 11 præster – ”kirkens fodboldhold” - udsendte den 20. november 1964.

Heftet rejste voldsom debat, men også megen tilslutning. Et møde i påsken 1965 samlede ca. 500, som støttede tankerne i skriftet. Denne forsamling valgte udgivergruppen som ledelse for en bevægelse, der skulle arbejde for at bevare den danske folkekirke som et kirkesamfund, der har sit mandat fra Jesu Kristi sendelse af apostlene og er forpligtet på Guds ord. Man ønskede ikke en ny forening med medlemmer og kontingent eller en ny ’kirkelig retning’, men en kirkelig samling af troende fra alle traditioner i kirken, som ser kirkens grund i Bibelen og i kirkens bekendelse.

Heftet ”Kirkens Ja og Nej” (<http://www.ksbb.dk/udgiv/jaognej>) er en udfoldelse af, hvad det vil sige.

Heftet taler om, at over for det kirkesyn, som er skitseret ovenfor, er der kommet et andet, som forstår kirken som ”folkets kirke på en måde, som vækker det indtryk, at flertallets ønsker og behov og ikke ”Kristi forordning og bud”(CA art. 8)”. Folkekirken skal efter dette syn være rummelig også ”i den forstand, at man i kirken helst skal tie om det, der sætter skel i folket, og derfor også helst lade være med at stille det risikable spørgsmål om, hvad Skriften og bekendelsen kalder ret og vrangt i kirken.” Disse

i alle de nordiske nationalkyrkorna. Vi står i ett paradigmskifte och vi skall besinningsfullt tacka Gud för allt god kamp för bekännelsen under tidigare år. Samtidigt står det klart att vägarna framåt – om Herren ännu dröjer – kommer att se annorlunda ut. Vi har mycket att lära av den kamp som redan är utkämpad, men rörelsen måste vara framåt. Med glädje kan vi se att nya vägar för det bekännande folket har kunnat beträddas. Så har det varit i Finland under detta innevarande decennium. Gudstjänstgemenskaper växer fram i de stora och medelstora städerna. En påfallande låg medelålder kännetecknar gudstjänstdeltagarna i dessa. Vägar till prästvigningar måste sökas för Lutherstiftelsens del, som står för de flesta av de nya gudstjänstgemenskaperna, har detta skett i Sverige inom Missionsprovin-sen. Några unga män har fått prästvigning

i den Ingermanländska kyrkan i Ryssland. Vi liksom många i Norge är beredda på att samverka med folkkyrkobiskopar kommer att upphöra helt. Kyrkolivet söker sig andra former och trohet och lydningen för Gud och hans Ord måste stå i förgrunden och vara den viktigaste och helt avgörande orienteringspunkten.

Med glädje över alla förbindelser till den norska kristenheten och inte minst till FBB ber jag att få framföra den finländska bekännelserörelsens varma hälsning till jubileet.

Var därför fasta och orubbliga, mina älskade bröder, och arbeta alltid hängivet för Herren, eftersom ni vet att ert arbete i Herren inte är förgäves. 1 Kor 15:58

Halvar Sandell

Kaplan i Petrus församling, Helsingfors

to kirkesyn lader sig ikke forlige. Dette uddybes områderne *Autoriteten i kirken, Nådens hellige midler, Ordets tjeneste, Guds bud og de kristnes liv, De troendes almindelige præstedomme og Kirken, folket og staten.* Og det sker i bekendelsesform med sætninger, der begynder: ”*Vi fastholder ...*”, ”*Vi forkaster ...*” og ”*Vi må anse det for ...*”.

Siden har KSBB været en aktiv røst i rigtig mange aktuelle og principielle sager og har søgt i situationen at sige det, som biskopper burde have sagt, men ikke sagde. Blandt meget andet:

- ✓ *Kristendomsundervisningen* i skolen (iflg. loven indtil 1975 var kirkens dåbsundervisning). Modsigelse af, at præsten har *ubetinget pligt* til at døbe (selv når forældre proklamerer, at de vil modsætte sig, at barnet får dåbsoplæring af nogen art).
- ✓ *Ritualreformer*: hvor bibelske udsagn om f.eks. ægteskab tages ud af vielsestritualet, så de ikke ødelægger stemningen.
- ✓ *Bibeloversættelsen*: at indre sammenhænge ikke forsvinder ved at lægge forståeligheden op ad nutidige forestillinger, så den oprindelige klarhed går tabt. Her har dygtige teologer fra vore sammenhænge nået gode resultater.
- ✓ *Salmebogsreform*: at kernesalmer bevares, og at der er kristelig substans i de nye. Også her har teologer fra vor sammenhæng vundet gode resultater.
- ✓ Protest mod kirkelig velsignelse (og vielse) af homoseksuelle par.

Det kirkelige røre i 1960-erne, som blev synligt i oplutningen om KSBB, har på mindre end 10 år desuden skabt det danske Menighedsfakultet og Dansk Bibel-Institut, den kristne friskoleforening, det kristne gymnasium og en del andre organisationer med bestemte kirkelige eller diakonale formål.

Vi har haft stor glæde og inspiration af fællesskabet med bekendelsesbevægelserne i vore nabolande – især med FBB. For 10-15 år siden var det et stort internt tema i Norge, om udtalelser og erklæringer havde nogen virkning, det har det været også i KSBB. Vi får positiv respons fra mennesker, som føler, de kommer til orde i det, som er sagt, men udtalelserne ændrer ikke noget. Alligevel må det siges, som er ret ifølge Bibel og bekendelse.

I taknemmelighed for gode samtaler og samvær med folk i FBB gennem mange år siger vi i KSBB *Til Lykke!* til den livskraftige 90-årige. Vi ønsker Guds velsignelse og frimodighed til at følge Paulus’ anvisning: ”Strid troens gode strid, grib det evige liv, som du blev kaldet til og har bekendt dig til med den gode bekendelse i mange vidners påhør”.

Erik H. Bennetzen, præst,

formand i KSBB

Och ljuset lyser i mørkret ...

(JOH. 1:5)

AV BENGT BIRGERSSON

Provinssekretærer i
Missionsprovinsen.
Utbildningssekretære i Peter Isaac
Béens Utbildningsstiftelse

Når Gud i sin kärlek sände sin älskade Son var det mørkt på jorden. Men hans ankomst var ett ljus, som tändes. Når evangeliet om den oppstående började ljuda i Jerusalem, Judéen, Samarien och vidare ut över jorden, spreds ett himmelskt ljus i mørkret. Mørkret fanns där i form av tomme avgudar, österländska mysteriereligioner och mänsklig förnedring genom en självgod tyrannisk ockupationsmakt. Men det kom också som en opplytelse av ett hopp, som många judar bar på. Och kyrkan växte, och motståndet växte. Paulus beskriver sin arbeidssituation i Efesus med orden: "eftersom en dörr står öppen till ett stort och omfattande arbete" men "jag har också många motståndare" (1 Kor. 16:9). Mitt i mørkret lyste ett ljus, når Paulus undervisade i flera år i Tyrannus' lärosal. Det innebar inte att hela Efesus blev kristnat. Men mitt ibland de flera hundre tusen invånarna oppstod det en församling, eller rättare sagt en lång rad husförsamlingar rundt om i staden. Och här fanns ljuset i mørkret.

På många sätt är det mørkt i Norden, i det gamla Skandinavien, som i mer än tusen år haft evangeliet – och i mer än fem hundre år haft det genom reformationens förnyade klara ljus. Och många av oss sørjer över den andliga ödeläggelse som ägt rum under de senaste 50-70 åren. Barnen och de unga förs-

vinner från söndagsskola och konfirmationsläsning. Kyrkor töms på levande förkunnelse – och på människor. Biskopar och kyrkomöten öppnar för det ena efter det andra – nu senast står striden kring frågan om vem kyrkan kan viga till det heliga äktenskapet.

Men ser vi ut över de gamla skandinaviska länderna, så är det ändå inte så entydigt mørkt. Det finns mängder med ljusglimtar, där Kristusljuset bryts i församlingars och gudstjänstgemenskapers prismor. Från Nordkalotten till södra Finland, till norska västlandet, ner genom Sverige och ner till södra Jylland. Det handlar om församlingar i de gamla folkkyrkorna, vilka ännu betjänas av trogna präster och andra medarbeidere. Det handlar om fria grupper, om "valgmenigheter", om fria församlingar/kyrkor, koinonior, missionsföreningar mm. Här finns det människor, som tar Guds ord på allvar, präster och andra förkunnare, som med in-sikt i evangeliet delar det med

dem, de fått i sin vård.

Mitt i detta brokiga landskap har Missionsprovinsen fått sitt oppdrag. Ja, vi tror att det är just ett oppdrag, som Kyrkans Herre har gett oss. Frågan har gällt: när den offisiella kyrkan vägrar att godkänna trogna prästkandidater, vad gör vi? Det svar, som vi är övertygade att Herren gav, var Missionsprovinsens väg.

Ett femtiotal församlingar, koinonior och gudstjänstgrupper betjnas idag av Missionsprovinsens präster och dess tre biskopar. Nitton präster har vigts sedan 2005, vilket betyder at Missionsprovinsen idag har nära femtio präster i sitt prästkollegium. Av de nitton nyvigda är två utsända som missionärer, en i västra Mongoliet och en till norra Peru. Åtta av dem tjenstgör i Finland inom finska Lutherstiftelsens koinonior tillsammans med ytterligere präster, som tidigare vigts inom finska kyrkan.

Just nu pågår förberedelser för at insättandet av ytterligere en biskop, en finskspråkig för arbetet i Finland. Samtidig pågår förberedelserna för val av en efterträdare till biskop Arne Olsson, vår missionsbiskop, som begärt at få sluta i och med utgången av mars 2010 då han fyller 80 år. Biskop Walter Obare har lovat at medverka vid den biskopsvigning av två biskopar, som planeras till den 20 mars.

Om unga män kommer ut i Ordets tjenst, Guds Ord blir förkunnat i den Helige Andes kraft till syndernas förlåtelse, om barn eller andra odöpta blir döpta i den Treeniges navn och nattvardens heliga gåva, om

Andens män blir herdar bland Guds folk og leder dem till källorna, då har något mycket stort skett. Og trots tidens mørker lyser ljuset. Mitt i detta skeende har Kyrkans Herre låtit den i människors ögon lilla Missionsprovinsen bli ställd.

I februari i år bildades ett norskt nätverk, där FBB tillsammans med Carissimi og några lutherska fria kyrkor ingår. Det gör också Missionsprovinsen. Nätverkets syfte är at stødja og hjelpe varandra i vår mørke tid at bevare ljuset på ljusstaken. I Sverige glæder vi oss over at få stå med i den gemenskapen, som är ett uttrykk for Kristi kyrkas internationella karakter. Vi hoppas också at denna gemenskap kommer at ta fler og allt tydligere former. I anslutning till detta ser vi redan olika hoppfulle tecken: Ungdomskonferensen Corpus Christi liksom Nordeuropeiska Lutherakademien. Teologistudenter från Sverige får göra praktik inom DELK, en prästkandidat från DELK går f.n. på Lutherstiftelsens pastoralutbildning i Göteborg, prästutbildningen AdFontes besöker Församlingsfakulteten i Göteborg osv. Fler ting kunde nämnas, som alla pekar på at mørkret inte har fått makt over ljuset. (Joh. 1:5)

Vi biskopar inom Missionsprovinsen önskar Guds fortsatta välsignelse over Forbundet for Bibel og Bekendelse (FBB) og dess heliga vaktjenst og oppmuntringsarbete for Guds folk i Norge og övriga Norden.

Arne Olsson, Lars Artman,
Göran Beijer

Nettverk for evangelisk-luthersk kirkesamarbeid

AV ALF DANBOLT

Dette er et nytt tiltak som kanskje ikke så mange har fått med seg. Det hele begynte med en visjon:

«I en oppbruddstid som vi er inne i, er det viktig at ulike arbeidslag kan finne sammen til felles drøftinger, samarbeid og fellesskap. Enhet handler ikke om enhet i ytre ordninger, men om enhet i Kristus. Samtidig søker vi også en ytre enhet når og hvor den kan vokse frem. ...

Slik situasjonen er i vårt land vil vi utfra ulike forhold og bakgrunn velge forskjellige her og nå. Lokale og personlige forhold er ofte bestemmende for våre valg på kort sikt. Mange av dagens løsninger vil likevel over tid kunne vise seg som midlertidige. På lang sikt vil felles teologisk grunnlag kunne lede oss til nye løsninger som favner bredere enn det som er mulig akkurat nå. Ulike mellommenneskelige forhold, geografi og tradisjoner som nå synes å skille oss, vil etter hvert kunne forsvinne p.g.a. utviklingen både i samfunnet generelt og i kirkelandskapet. Vi som står i ledelsen i den bibeltro leir på luthersk grunn må søke å skape en plattform for samarbeid og felles innsats som kan vitne om at vi er ett i Kristus uansett ytre organisering. Vi trenger å stå sammen og støtte hverandre fordi trykket utenfra på oss som kristne er så stort, vi trenger hverandre for å bli bevart i troen, og for å nå ut med evangeliet i vårt land.

Vi bør kunne finne sammen selv om vi har noe ulikt embedssyn, i det minste i et fellesskap av ledere fra kirkesamfunn og be-dehusforsamlinger. Vi er ett i Kristus, og vi er lemmer på Kristi legeme med ansvar for at våre menighetslemmer blir bevart i troen også når de flytter. At de kan få kirkelig betjening slik at evangeliet kan lyde klart ved livets store anledninger. At de utfordres til tjeneste, og at unge menn gis opplæring til pastortjeneste på en måte som bevarer dem i troen, og gir dem et solid bibelsk fundament for tjenesten enten de kalles prester, forstandere eller noe annet.»

DELK tok fatt i dette og inviterte ulike kirkesamfunn, organisasjoner og grupperinger til en drøfting av mulighetene for å skape

Sentrale personer på stiftelsesmøtet til Nettverk for evangelisk-luthersk kirkesamarbeid på Hogsveen, Ringsaker, fra venstre. Bengt Birgersson (Missionsprovinsen), Herman Næss (DELK), Erik Okkels (Valgmenighetene i nord), Thor Henrik With (FBB), Alf Danbolt (Den lutherske kirke i Norge), Knut Alfsvåg (Carissimi), Richard Skollevoll (Valgmenighetene i nord), Ulf Asp (DELK) og Boe Johannes Hermansen (FBB). Foto: Harald Kaasa Hammer.

et slikt møtested. Det resulterte i et stiftelsesmøtet møte 23.-24.februar 2009. Her ble grunnreglene vedtatt, og de viser tydelig hva det handler om:

De som var med på stiftelsesmøtet var DELK, Den lutherske kirke i Norge, Valgmenighetene i nord, Carissimi, Misjonsprovinsen i Sverige og FBB. I tillegg har Norgeskirken gitt beskjed om at de vil være

med i nettverket. Flere er invitert uten at de har kunnet eller villet komme. Men nå er nettverket etablert og grunnreglene er vedtatt slik at det ikke lenger er usikkerhet om verken basis eller formål. Det vil etter hvert komme mer informasjon og forhåpentligvis også ressurser på nettverkets nettsted: www.kirkenett.net.

Grunnregler for Nettverk for evangelisk-luthersk kirkesamarbeid

§1 Målgruppe

Nettverk for evangelisk-luthersk kirkesamarbeid er et nettverk av kirkesamfunn, og av organisasjoner og initiativ som arbeider for å danne menigheter/forsamlinger eller fremme menighetsliv i sam-svar med grunnreglene §2.

§2 Basis

Nettverket er forpliktet på Den Hellige Skrift og de bekjennelsesskrifter som er felles for alle evangelisk-lutherske kirker: Apostolicum, Nicenum, Athanasianum, Luthers lille katekisme og Confessio Augustana.

Nettverket forstår sin basis slik at forholdet mellom kvinne og mann innbærer at ekteskapet er for én kvinne og én

mann og at bare menn kan være hyrder i menigheten.

§3 Formål og arbeidsmåte

Formålet for nettverket er å knytte bånd mellom medlemmene, legge til rette for samarbeidsprosjekter, hjelpe hverandre med å løfte fram og aktualisere en reformatorisk kristendomsforståelse, motvirke marginalisering og isolering av forsamlinger med en klassisk bekjennelse, og fremme kirkelig fellesskap nasjonalt og over landegrensene.

Formålet søkes nådd gjennom årlige møter med bønnfellesskap, foredrag, og gjensidige orienteringer om egen virksomhet; ved nedsettelse av utvalg til å arbeide med

konkrete spørsmål, og andre tiltak etter behov. Det nedsettes ved hver årlig samling en komité som leder nettverkets arbeid og forbereder neste års samling.

§4 Medlemskap

Kirkesamfunn, organisasjoner og grupperinger som svarer til beskrivelsen i §1 og deler det læregrunnlag som er fastsatt i §2, kan bli opptatt i nettverket som medlem eller observatør.

§5 Beslutningsmyndighet

Nettverket har ikke beslutningsmyndighet på vegne av medlemmene. Selv om nettverket arbeider for større kirkelig enhet, gjøres slike avtaler direkte mellom de berørte parter.

HILSENER FRA TIDLIGERE FORMENN

Håkon Haus,
formann i FBB 1970-73

Ikke lenger hjem på jorden

Jeg sender min beste hilsen til FBBs 90-årsjubileum. Det er grunn til å takke for all god tjeneste og samtidig ønske alt godt for tjenesten videre.

Jeg har så lenge vært bedrøvet for den teologiske situasjon i vår kirke og vi må be og arbeide for at vi kan nå fram til enhet - på sannhetens grunn.

Samtidig har vi opplevd en avkristning av folket vårt gjennom den rødgrønne regjering. Det er helt utrolig at et overveldende flertall i Storting kan se bort fra vår kristne tradisjon og vedta noe så meningsløst som den nye ekteskapsloven. Det trengs en fornyelse av hele vår kristne tradisjon i skole og samfunn.

Vår kjente kristne humanist Anders Wyller som dannet Nansenskolen, skriver i et foredrag i 1940. "Jeg ser et kors med røtter dypt gjennom jorden også i mitt land og filuret inn i mitt hjerte. Jeg er bundet til det og har ansvar for det. På samme måte som landet er bundet til det og har ansvar for det. Norge uten korset er ikke lenger Norge, men noe annet, og jeg uten korset er overhodet ingenting. Men dette kors er i dag kringsatt av fiender, mennesker og demoner som gjør hva de kan, i ord og handling - for å rive det overende. De

klarer ikke å rive korset overende men de kan klare å gjøre det meget ondt, de kan klare å rive røttene opp både i en slekt og i et land, og ble det min slekt og mitt land, ville jeg kjenne det som om jeg ikke lenger hadde hjem på jorden."

Det er faktisk slik jeg kjenner det - som om jeg ikke lenger har hjem på jorden.

Så må vi be og arbeide for en fornyelse av teologien og en fornyelse av hele vårt folks kristne tradisjon. Gud signe FBB i den fortsatte tjeneste.

Einar Solli,
formann i FBB 1973-76

Aktuell profilering

Et vittig hode har gjort en vri på foreningsnavnet vårt, slik at det lyder: For Bibel og Bekjempelse. Vi må innrømme at dette treffer et forståelig poeng. Både uttalelser og stoffbehandling kunne noen ganger gi et negativt inntrykk: Kanskje foreningen var mer opptatt av å være *mot* enn *for* noe?

Denne problemstillingen har flere ganger blitt drøftet innad i foreningen. Hvordan kan en unngå inntrykket av en negativ slagside og fremheve det positive anliggendet?

Og likevel: En forening som FBB må nødvendigvis markere

at i kampen for viktige saker må en også gjøre front mot avsporinger og vranglære. Vi som fra studietiden på 40-tallet og fremover fant vår plass i FBB, er dypt taknemlige mot lederne som tok konsekvensen av dette. Professor Olaf Moe uttrykte seg slik: Ingen posisjon uten negasjon.

Ved markeringen av 90-årsjubileet er det gode grunner til å fremheve denne profilen. Populære og sterke strømninger i tiden, slik som relativisering og depresisering går i motsatt retning. Derfor trengs det at FBB er tydelig i sitt engasjement både *for* og *imot*.

Dette kan vi få verdifull hjelp til ved ny fordypning i og forvaltning av arven fra vår lutherske reformasjon. Nyttige stikkord er *Skriften alene* og ved *troen alene*.

Skriften alene betydde at øverste og avgjørende autoritet for kirkens lære og liv var Bibelen, ikke teologer med paven i spissen. Det innebar også at Skriften i alle hovedsaker var klar og ikke måtte tåkelegges ved avsporende fortolkninger eller bortforklaringer.

I vår tid er det nærmest et vedtatt dogme at Bibelen er *uklar*. Som kanskje aldri før trengs det at noen i kirken roper til fylking om Bibelens autoritet og klarhet. Mange debatter i teologi og kirkeliv ville arte seg helt annerledes hvis premisset *Skriftens klarhet* ble tatt på alvor.

Guds iherdige motstander gjentar stadig sitt besnærende spørsmål: Har Gud virkelig sagt?

Kaj Munks ord er fortsatt tankevekkende: Gud ga oss Bibelen – djevelen hjelper oss å fortolke den!

Ved troen alene

Når det gjelder selve pulsslaget i vår evangelisk-lutherske lære, må vi ikke innbille oss at det blir godt forvaltet i dag. At vi blir frelst av bare nåde ved troen ale-

ne er så "ufornuftig" at det må forkynnes *målbevisst* og *stadig*. Når anfektede mennesker som tar Guds lov på alvor søker frimodighet overfor den hellige Gud, blander ofte tanker om egen verdighet og egne prestasjoner seg inn. Da trenger vi å få blankpusset det kostelige arvestykket "ved troen *alene*"!

Her har FBB stadig en stor utfordring, som vi ønsker Guds veiledning og velsignelse over! Til lykke med jubileet!

Nåden *alene* og troen *alene* er umistelige fundamentet i vår lutherske bekjennelse. Vi får Guds rettferdighet ufortjent av nåde ved troen *alene*.

I mye av vår tids "lutherske" forkynnelse er dette dessverre mangelvare.

Er ikke selve navnet på foreningen "For Bibel og Bekjennelse" en blek selvfølghet?

Alle som har en bevisst tilhørighet til den kristne kirke må vel kjenne engasjementet for Bibelen og bekjennelsen som noe naturnodvendig?

Da er det vel et feilgrep at noen innen kirken gjør dette til en særinteresse?

Nei, slett ikke! Det påtrengende spørsmålet er stadig: Hvordan tar vi Bibelen og bekjennelsen på alvor?

Derfor har FBB fortsatt en viktig oppgave og en stor utfordring.

Guds velsignelse og veiledning over virksomheten videre!

Til lykke med jubileet!

Kristenlivet i spenningen mellom loven (som stadig avslører oss som syndere) og evangeliet (som tilsier oss syndenes forlattelse) er noe helt annet enn den suksess-kristendom som ofte proklameres.

Så vidt jeg kan se, spisser den seg til i oppgaven med å tydeliggjøre den lutherske profilen i Skriften *alene* og troen *alene*.

Arne Paulsen,
formann i FBB 1981-83

Det er noe som haster

FBB har vært på vikende front i Den norske kirke (DNK) de siste tiårene. Men de tapte saker i forståelsen av mann-kvinne (kvinneprester/ homofili) er sakforhold som er "worldwide".

Om slag er tapt, er ikke kampen tapt. Til det er skriftmaterialet for sterkt. Guds kirke er nemlig et teokrati der Herren selv styrer ved sitt ord. Det er det fatale for DNK, men ikke for FBB

I et av sendebrevene i Apokalypsen hører vi om at en menighet har liten styrke, men har holdt fast på Herrens ord. Herrens hilsen fortsetter ikke med hva menigheten nå skal gjøre, men hva Herren selv vil gjøre. Derfor mister vi ikke motet.

Med utgangspunkt i Romerbrevet og kirkens bekjennelse vet vi at troen kommer av forkynnelsen og at kirken er der Ordet forkynnes rett og sakramentene blir forvaltet rett. Slik har Herren staket ut en kurs.

Ved 90 års jubileet ønsker jeg at FBB skal gå i bresjen for å lete etter denne kursen.

Etter min forståelse trenger vi et luthersk alternativ til DNK som kan realisere en luthersk kirke. Å samle konservative ledere fra hele det lutherske Norge. Organisasjon kan vente. Samling om Ord og Sakrament kan derimot ikke vente. Tiden er overmoden til å gjøre noe. Vi trenger kirke nå. Kirkesamfunn kan ordnes etter hvert.

Verken i Spania hvor jeg bor, eller når jeg kommer hjem, har jeg en høreplass og et nattverdbord som nærer min tro.

Mange konservative kristne som fortsatt halter med i DNK med sin liberalinfiltrerte forkynnelse og menighetsliv, svekkes stadig i bekjennelsesfast tro og blir borte som konservative i tidsåndens dragsug i og utenfor kirken. Det er ikke bare troen som kommer av forkynnelse. Etterligninger kommer også av den.

Det haster med ord og sakrament - Norgesvidt.

FBB kan skyte friske skudd ved 90 års jubileum. Jeg trekker på årene og har ingen stor fremtid i dette verdensløp, men jeg stiller meg fortsatt til disposisjon som seniorprest i et alternativ til den kirke liberalismen har stjålet fra meg.

Godt jubileum og god fremtid!

Kaare Fuglestrand,
formann i FBB 1983-85

Har vi noe å jubilere for?

For Bibel og bekjennelse kaller sammen til jubileum. Men noen vil nok spørre: Har vi så mye å jubilere for akkurat nå? Er det ikke heller slik at vår kirke er i krise? Kristendommens motstandere synes å vinne terreng ute i folket. Og verre: Innenfor kirkens murer gjøres mange slags kristendomssyn seg gjeldende. Har vi noe godt å se frem til? Hva er svaret på tidens utfordringer?

Er vi for tøffe når vi sier: Vi trenger ikke lukkede kretser av kjerne-FBBere som gråter over tidens frafall fra levende tro og bekjennelse, men frimodige, åpne kristne som må si med apostelen: Da vi kjenner frykten for Herren, prøver vi å overbevise mennesker, 2. Kor.5.11.

Vi kan ikke og må ikke rømme valplassen og overlate våre menigheter til liberale tjenere som etter tidens smak og ofte etter eget ønske bærer fram et helt "koldtbord" av måter og oppfatninger når en forretter guds-tjeneste. Nei, vårt utgangspunkt må være et annet. Det samme som apostelens. Vi står for Gud, ham vi både frykter og elsker og bøyer oss for. Gudstjenesten er ingen møteplass for våre meninger. Gud har talt. Åpenbart seg til frelse i Kristi liv, død og oppstandelse. Han har selv tolket troens innhold da han ved Den Hellige Ånd åpenbarte den for sine utvalgte apostler. Og etterpå sa han: De som hører dere, hører meg. For hans ansikt slås vi ikke ned i mismot. Har vi ikke heller erfart at å frykte Herren betyr å stålsettes ved troen på hans grenseløse kraft og nåde. Og vi kan, som apostelen, ikke la være å gå med evangeliet.

Kjære brødre og søstere i FBB! Kvinner og menn i ulik tjeneste, men alle med del i Guds "mangfoldige nåde", til lykke med 90-årsjubileet!

Vi har da virkelig grunn til å jubilere. Ikke på grunn av de mange synlige resultater, kanskje. Hvordan skulle de forresten registreres? Men har vi ikke lov til å tro at mange gjennom alle disse årene har hentet inspirasjon og frimodighet til å stå på sin post nettopp fordi en stadig fikk bli hentet inn dit hvor kraften var å finne og fullmakten gitt. Hos Herren Jesus, den korsfestede og oppstandne. Han er vår fred og frimodighet og han *alene* er Guds visdom. Derfor jubilerer vi i glede. Også i vår opprevne tid.

Asle Ambrosius Dingstad,
formann i FBB 1985-92

Ordet ble kjød og tok bolig blant oss

Når jeg som tidligere formann er bedt om å skrive en hilsen til FBBs 90-årsjubileum, får det bli med dette skriftordet fra Johannesprologen: "Og Ordet ble kjød og tok bolig blant oss." Gud taler – og det skjer. Gud taler og det fødes. Guds ord er gjerningsord som skaper hva det nevner og fullfører det han har sendt det til.

Hvorfor akkurat dette ordet i en jubileumshilsen? Jo, fordi når jeg tenker tilbake på de årene som jeg fikk gleden av å være leder av foreningen, så var det dette som vi i all vår skropelighet forsøkte å virkeliggjøre sammen: At Ordet fra Guds munn skulle lyde klart, ikke bare som tanker og ideer, men som levende ord som inkarneres i menneskers liv i rammen av et forpliktende kirkelig fellesskap.

Når Luther i skriftet "Om konsilene og kirken" fra 1539 omtaler kirkens "syv kjennetegn", nevner han Ordet som det første og avgjørende: "Der du hører eller ser dette Ord bli forkynt, trodd, bekjent og etterlevet, da skal du ikke tvile på at det med sikkerhet finnes en sann Ecclesia sancta catolica, et kristent, hellig folk – selv om det er ganske få som hører til.... For Guds ord kan ikke være uten Guds folk. Og omvendt kan ikke Guds folk være uten Guds ord." Luther

Fort. neste side

HILSENER FRA TIDLIGERE FORMENN

kunne få sagt det – bedre enn de fleste!

Det var dette vi i fellesskap prøvde å realisere innenfor den lutherske statskirkens ramme. Det var intet mindre enn et luthersk ekklesiologiprojekt der vi prøvde å holde Ordet og Kirken sammen slik Guds ord lærer oss det – enten temaet var dåpen, gudstjenesten, komunionspørsmålet, embedet, folkekirken, etikken med mer. Ordene krevde handling, læren ropte etter forpliktende praksis. Men vi sto maktesløse i møte med både en lammende folkekirkeideologi og noe jeg etter hvert måtte erkjenne, også et ekklesiologisk underskudd i luthersk teologi. Mer eller mindre frivillig tok flere av oss konsekvensen av dette og forlot – ikke Kirken – men Den norske kirke. Selv opplevde jeg det paradoksale å få en dom mot meg i Lærenemnda, begrunnet i luthersk kjernetenkning om ”rettferdiggjørelsen ved troen alene”, som gjorde det umulig for meg å fortsette prestatjenesten i rammen av Den norske kirke. Også her gjorde jeg en erfaring som ikke burde ha overrasket meg: Så lenge jeg talte imot, protesterte, sendte brever og erklæringer, ble jeg tolerert. Straks ordene ble fulgt av handling, ble det alvor. Et lite og fryktsomt skritt i lydighet, og kirkens vanhellige enhet sprakk.

Kjære venner! En bekjennelse til slutt. Jeg angret! Ikke på den fine tiden vi hadde sammen i FBB. Men på at FBB – også under mitt lederskap – sviktet i kvinneprestspørsmålet. Vel var det generasjonen før oss som gjorde skjebnevalget, men vi fulgte opp med kjøreregler og slalomkjøring. Protesten vår fikk feil fokus. Det ble et nei til kvinnene og ikke til de troløse biskopene som ordinerte dem og tok imot dem i sin tjeneste.

Kjørereglene var en katastrofe! Vi skulle i stedet straks ha brutt kommunionen med alle biskopene som åpnet vei for denne uapostoliske praksis. Ingen vet hva dette ville ha ført til. Men jeg er viss på at foreningen For Bibel og Bekjennelse hadde stått sterkere i dag om vi hadde valgt annerledes. Historien kan ikke skrives om igjen, men kanskje kunne det lære oss en mer adekvat praksis i dag, i møte med vranglæren?

Harald Kaasa Hammer, formann i FBB 1992-1993

Kan vi få språket tilbake - eller er det tapt til retorikken?

Det er naturlig at vår forening taler varmt for Bibel og bekjennelse. Vi har jo et program i navnet vårt! Navnet vårt uttrykker også at det er noe eller noen som fungerer mot Bibel og bekjennelse.

Når noen er for og noen oppfattes å være i imot, er retorikken som en magnet på samtalen. Noe av retorikkens mekanisme er å frata partene ord for sine anliggender. Det er ikke lett å si at man er for Bibel og bekjennelse, når den andre part hevder at det er vi jo alle!

I 2006 kom Lærenemndas uttalelse om *Skrifforståelse og skriftdbruk med særlig henblikk på homofilisaken*. Her gjentas det 29 ganger på

124 sider at ”Skriften er øverste norm i lærespørsmål”. Nemnda delte seg på midten i konklusjonen, tross alle erklæringer om normen.

I tidligere utredninger har det vært uenighet i *skrifforståelsen*, men i 2006 kom det en endring: ”De tre tekstene i Det nye testamente som direkte omtaler homoseksuelle handlinger ... er i sin ordlyd klart avvisende. De språklige uklarheter som ennå måtte finnes, gir ikke grunnlag for noen annen konklusjon.” (side 59) Dette er en felles konklusjon, uten særuttalelser fra noen av medlemmene.

Det er altså blitt enighet om *skrifforståelsen*. Det er *skriftdbruken* som nå setter skille. Tidligere var det et spørsmål om tolkning. Nå er det et spørsmål om relevans og autoritet.

Den videre samtale hemmes av retorikken. Begge parter bruker samme talemåter, ikke bare om Skriftens ordlyd, men om Skriftens ordlyd nå er blitt innlysende, må det vel være en annen og høyere norm, som gjør at man med god samvittighet kan sette Skriftens ordlyd til side?

Tankene går til *nyspråket* som retorisk mekanisme. Det var forfatteren George Orwell som satte ord på dette fenomenet. I hans romaner *Animal farm* og *1984*, som kom ut i 1945 og 1949, beskrives et språk som har til hensikt å begrense individenes tankekapasitet og slik forhindre kritikk mot Partiet og mot Storebror, partiets leder. Språket innsnevres og honnørord gis motsatt betydning. Noen stjeler språket, og lammer kommunikasjonen!

Howdan kan vi løfte vårt program ut av retorikkens bakeveje?

Jeg tror det viktigste må være å

lese og lese, både stille og høyt og med hverandre, så Bibelen kan gi oss språket tilbake. I begynnelsen var Ordet. Alt er blitt til ved Guds skaperord, og det levende språket er en del av Guds skaperverk og gave til sine skapninger. I folk etter folk har Ordet skapt både nytt liv og nye ord, og det har nydannet språkene. Fra misjonshistorien og bibelutbredelsen må vi hente fornyet tro på Ordets skaperevne, også i vårt folk.

Vi må gi hverandre frimodighet til å bruke utrangerte ord inntil vi har funnet bedre ord. Og enda viktigere: vi må fortsette å forkynne innholdet i ordene, så ingen mekanismer eller mennesker får stjele bredden i evangeliet fra kirken vår og folket vårt og språket vårt.

Jan Bygstad, formann i FBB 1993-97

Fra mainstream til periferi

Når FBB nå markerer sitt 90 årsjubileum, kan vi se tilbake på en periode i norsk kirke- og samfunnsliv med store omveltninger. Bak ligger ”ideologiernes århundre” og vi befinner oss i det postmoderne vakuum. I den vestlige kulturkrets har det gjennom hele denne perioden vært utkjempet en kamp om samfunnets verdigrunnlag, en kamp som har sin opprinnelse i opplys-

ningstiden og den franske revolusjon. En kulturradikal elite har sett det som sin hovedoppgave å gjøre ende på den innflytelse samfunnslivet. Denne eliten har fungert som ”herretenkerne” i norsk offentlighet, og har lyktes i å tilrive seg definisjonsmakten i den offentlige debatt. Slagordet har vært ”frigjøring”, og kampen mot det 2. bud og det 6. bud har vært brekkstangen i den omveltning som har foregått og langt på vei har nådd sitt mål. Kirkekampen før og etter 1. verdenskrig, og som FBB ble født ut av, var et kirkelig speilbilde av den verdikamp som foregikk i samfunnet. Etter stormøtet i Calmeyergaten i 1920 var den kulturradikale innflytelsen innen kirke- og kristenliv (”den liberale teologi”) i hovedsak slått tilbake.

En ble stående med et *status quo* frem til 60-tallet, der den konservative eller ”positive” teologi rådet grunnen innen DnK. FBB stod i disse 50 årene midt i kirkens hovedstrøm, og et ikke lite antall av kirkens prester og biskoper var medlemmer i *Bekjennelsestro Presters Broderkrets*.

Med kvinneprestereformen ble dette bildet radikalt snudd i løpet av ganske få år. Og det å stå som medlem av FBB kom mer og mer til å anses som en belastning for en kirkelig karriere. Fra slutten av 1970-årene av har dette fått til følge at mange prester etter hvert finner det opportunt å forlate bevegelsen, samtidig som FBB er blitt marginalisert i det kirkelige rom. Det å være FBB og høre til FBB er blitt å være ”kjerringa mot strømmen”.

Og de saker FBB har kjempet for, er - i hvert fall menneskelig talt - tapt for Den norske kirkes vedkommende. Her handler det om kvinneprester, Knudsen-sak, økumeniske felleserklæringer, homofilspørsmålet, osv. Det kirkelige establishment har latt seg terrorisere av den politiske korrekthet i samfunnet forøvrig til i økende grad å utforme en kirke tilpasset modernitetens relativis-

me, en kirke uten skarpe kanter. En ufarlig kirke med en ufarlig ”gud”.

I en slik situasjon står vi overfor to særlige fristelser. For det første til å la oss overmanne av motløshet: ”Det nytter ikke allikevel”. For det andre til å slå av på tydelighet og sannhet for å kunne bli mer ”spiselig”.

I dette ligger det en utfordring til ny besinnelse på hva troens frimodighet er grunnet på: Ikke i at vi er mange. Ikke i at vi tas alvorlig av makten og ”har noe å si”. Ei heller i vunne slag eller medvind og maksvær. Men i at - som Skriften sier - ”Herren er den som oppløfter mitt hode” (Salm 3:4). For når Skriften understreker ”La oss holde fast ved bekjennelsen” (Hebr 4:14), er dette begrunnet i følgende: ”For vi har en stor yppersteprest som er gått gjennom himlene, Jesus, Guds Sønn”. Jordens - og kirkens - mektige må gjerne reise opprørsfanen mot Herren og hans ord. ”Han som troner i himmelen, ler”.

Å høre Kristus til, innebærer å dele skjebne med hans ord. ”For en tjener er ikke større enn sin Herre”. Motgang for troen skal vekke til ny fordypning i og besinnelse på hans ord. For der vi tar vare på hans ord, tar Ordet vare på oss. Da blir det av underordnet betydning hvor vidt vi menneskelig talt befinner oss i sentrum eller periferi. Det handler om å være der Kristus er (Joh 12:26).

Fortsatt Skriften tro – Kirken tro!

En hilsen til FBB er ikke en hilsen til en 90-åring, for det er forskjell på menneskers liv og en forening. Menneskene skifter, men grunnlaget og målsettingen viser kontinuitet. Kontinuiteten bakover går lenger enn til de 90 -. Navnet har skiftet med endringer i medlems sammensetningen. Bekjennelsestro presters broder-

Olav Myklebust, formann i FBB 2000-2007

krets i 1919 ble til Prestelaget for Bibel og bekjennelse i 1958. Etter hvert som medlemskap ble åpnet for andre enn prester, er det blitt til FBB, For Bibel og Bekjennelse.

Gjennom alle år har FBB vært en kjempende bevegelse. Store endringer i samfunn og kirkeliv har på mange områder hentet sine ideologiske impulser fra andre kilder enn Bibel og bekjennelse. FBB har derfor på tross av *For* på mange måter vært en motstrømsbevegelse. Så lenge strømninger i kirke og samfunnsliv undergraver Bibel og bekjennelse i vitale spørsmål, trenger man ikke å undre seg over at FBB blir ansett som en stabbestein eller kjerringa mot strømmen. Men også blant FBBs medlemmer har det vært forandringer. Flere profilerte medarbeidere har opp gjennom årene inntatt lederposisjoner i Den norske kirke. I noen tilfeller har det ikke vært opportunt å bære FBB tilhørigheten med seg. For andre har skuffelsen over bagatellisering av Bibel og bekjennelse i Den norske kirke ført dem over i kirkesamfunn hvor de opplever mer lydhørhet for Bibelens autoritet. I dag vil neppe noen med tydelig FBB-profil bli utnevnt til lederposisjoner av politiske myndigheter.

Man kan derfor ved 90 års jubileet spørre om mottoet fra FBBs 75 års jubileum, «Skriften tro og Kirken tro», fortsatt gjelder. Det

er viktig å fastholde denne målsettingen, men «Kirken tro» har kanskje fått en ny valør. Når Kirken er skrevet med stor bokstav, betyr det at Kirken ikke bare er en kirkeorganisasjon. Kirken er den Kirke som Jesus stiftet som sin levende bevegelse, og som han ønsker å fornye gjennom sitt Ord i alle kirkesamfunn som bekjenner troen på ham som er Kirkens Herre og Frelser. Derfor er det behov for et FBB som holder fast på Bibelens og bekjennelsens aktualitet og autoritet uten å havne i fundamentalisme. De mange som gjennom FBB har satset tid og krefter for å føre bibelsk og luthersk teologi videre i vårt folk, skal også berømmes for dette.

FBBs eksistensberettigelse er ikke avhengig av et evigvarende forhold til Den norske kirke. Den norske kirke er likevel fortsatt viktig, fordi den på så mange måter setter dagsorden for kristen tro og kristent liv i samfunnet. Frikirkene og de frivillige kristelige organisasjonene påvirkes også sterkt av det som skjer i «storkirken». FBB bør derfor fortsatt være engasjert i det som skjer i Den norske kirke og i samfunnet. Lydhørheten kan til tider synes liten, men ved å være tro er Jesu disipler verdens lys og jordens salt, slik Jesus sier om disiplene som ivaretar hans ord.

Mitt ønske for FBB er at nye mennesker må se betydningen av å engasjere seg i FBB, og slik arbeide for at Kirken kan fornyes til å være Skriften tro og Kirken tro. Både i våre individuelle liv og som fellesskap er Herren Jesus Krist Guds kirkes grunnvoll ene. «Ved ord og vann alene den er hans verk for visst. Da han på korset døde, han vant den som sin brud, så den sin Gud kan møte i rettferds rene skrud.» (NoS 537). Det skje!

Sekretær i FBB i over 30 år:

– Mitt
kall
er å bære
sakspapirer

Prest og skribent Boe Johannes Hermansen, opprinnelig fra Rygge, de siste 30 årene bosatt i Råde, har vært FBBs mangeårige sekretær.

AV GUNNAR INNERDAL

– Jeg har ofte sagt at mitt kall i livet er å bære sakspapirer. Jeg bør kanskje endre det til at det i dag innbefatter å sende mailer, smiler Boe Johannes Hermansen (56), eller bare "BoJo" som han kalles av alle. I 1978 startet han opp som sekretær i FBB. Fortsatt er han i den samme tjenesten, 31 år senere. Han har forberedt og møtt på alle styremøter i denne lange perioden.

– Jeg har tjent 10 forskjellige formenn i FBB og en drøss med styremedlemmer. Og jeg vet enda ikke helt når jeg kommer til å slutte, legger han til.

Oppstarten

– Hva var det som førte deg inn i denne oppgaven?

– Det var under studietiden på Menighetsfakultetet. FBB-stud startet opp i 1975. Jeg var ikke i "fortroppen", men meldte meg inn i foreningen ganske snart. En av mine nære venner, Runo Lilleaasen overtok etter

Reidar Hvalvik som formann i studentforeningen. Runo fortalte at sentralstyret i FBB trengte en sekretær etter at Anders Moen Kvalsnes skulle gi seg. Han mente oppgaven kunne passe for meg. Jeg var nok litt usikker, men svarte ja og startet opp ved årsskiftet 1977/78.

Det var i den tiden Sverre Aalen var formann i sentralstyret i FBB. Ved neste generalforsamling overtok Bernt T. Oftestad stafettspinnen. Tre år senere kom Arne Paulsen (1981-83), deretter Kaare Fuglestrand (1983-

85), Asle Dingstad (1985-92), Harald Kaasa Hammer (1992-93), Jan Bygstad (1993-97), Arvid Tångberg (1997-2000), Olav Myklebust (2000-07) og til sist Thor Henrik With (fra 2007).

Dyktige medarbeidere

– Jeg har vært heldig som har lært så mange, dyktige og forskjellige formenn å kjenne. Og heller ikke å forglemme alle sentralstyrets medlemmer. Jeg kunne gjerne beskrive hver enkelt av dem, men det ville sprengte alle rammer, legger han til.

Fra et styremøte i 1991 med Asle Dingstad (sittende) som formann, stående fra venstre: Arne J. Lund, Einar Erikstein, Erik H. Holt (formann i FBB-stud), Synnøve Neerland, Alf B. Oftestad, Finn Egil Tonnessen og Alf Danbolt. Foto: Boe Johannes Hermansen

– Hva innebærer det å være sekretær i FBB?

– En slik oppgave medfører at jeg legger til rette for det arbeidet foreningen gjør. Den første tiden innebar det også å føre medlemskartoteket og være kasserer. Den oppgaven har nå min kone, Jorunn, overtatt. Hun er ansatt i en 20 prosentstilling som kontorsekretær.

– Mine oppgave er blant annet å innkalle til styremøtene sammen med formannen, føre referat, følge opp mange av sakene, forberede og gjennomføre arrangementer, organisere utgivelser, være med i komiteer på vegne av foreningen, serve lo-

kallagene, ha kontakt med FBBs samarbeidspartnere, ta initiativ og ellers holde i trådene slik at foreningens arbeid kan gå sin gode gang.

– Det er jo en stor jobb. Du må vel ha godt betalt for dette? – Jeg får godtgjørelse for redaktørjobben i Troens ord. Ellers utfører jeg arbeidet på frivillig basis.

Han tilføyer at FBB har drøftet en lønnet sekretærstilling i foreningen, men foreløpig har en ikke funnet midler til en slik stilling.

– Jeg får lønn som ansatt i Normisjon, som misjonskonsulent i region Østfold, i 40 prosent

Fra et styremøte i FBB-Østfold i 1986, fra venstre Tom Hængsle, Kai Ørebech og Boe Johannes Hermansen.

stilling, hvor jeg arbeider med administrative oppgaver og som forkynner. Det meste av tiden jobber jeg som frilansjournalist, først og fremst i lokalaviser i Østfold, med blant annet jubiliantintervjuer.

– Dermed har jeg en fleksibel arbeidssituasjon og kan jeg gjøre tjeneste på fritiden for FBB. Men jeg innrømmer at det blir mye jobbing, gjerne fram mot midnatt.

Drivkraften

– Hvordan har du orket å stå på slik for FBB?

– Det står noe i Skriften om nådegaver til å styre og lede.

BoJo var redaktør for utgivelsen av festskriftet til Borre Knudsen i forbindelse med han 70 årsdag, 24. september 2007. Her overrekker han Borre boken på pressekonferansen som Luther Forlag holdt på Hotell Bristol. Foto: Per Arne Gjerdi.

Trolig har Herren utrustet meg slik. Jeg trives med å ha kontakt med mennesker. Med orden og systemer. Med å organisere og legge til rette. Og med mailer.

Han legger til med et smil: – Sakspapirer, styremøter og årsmøter er heller ikke å forakte. Og jeg har ikke tall på hvor mange påminnelses-mailer jeg har sendt. Jeg opplever at det er en av mine oppgaver.

BoJo sier at sekretærjobben har blitt en livsstil.

– Jeg synes selv det er givende, ellers hadde jeg nok gitt meg for lenge siden. Du kan godt si at jeg blir velsignet gjennom dette arbeidet. Selv har jeg lært mye. Men jeg er ingen fagteolog, men vil heller kalle meg en praktisk kirkemann. Det trengs vel noen av de også, fremholder han.

Roser sin kone

Samtidig innrømmer han at tålmodigheten kan bli satt på prøve innimellom.

– Det er ikke like enkelt når folk ikke følger opp det de sier ja til. Det gamle mennesket er også noe FBB-folk må sloss med. Jeg merker det også selv, legger han til.

Forts. neste side

Jorunn og BoJo Hermansen jobber sammen for FBB, sent og tidlig. Her har de et lite avbrekk. (Foto: Torstein Hermansen)

Han roser sin kone Jorunn for at han kan ha en slik type stilling.

– Vi jobber sammen om det meste. Hun legger til rette for min jobb og er min høyre hånd. I tillegg til FBB er huset på bondegården Hovland i østre Råde tilholdsted for flere interessenter. Jorunn er kasserer for Kirkelig Fornylse og formann i den lokale Normisjonsforeningen, hvor for øvrig tidligere FBB-sekretær Eugen Spydevold var ivrig medlem den tid han levde. Jorunn har for øvrig vært søndagsskolelærer i 40 år, en oppgave hun fortsatt har.

Flere oppgaver

I den tiden SKG eksisterte hadde vi administrasjonen her. Nå bistår vi Nettverk for evangelisk-luthersk kirkesamarbeid med administrative oppgaver.

– Jeg er ellers med i redaksjonen for nettstedet om mann og kvinne, er koordinator for et ekumenisk seminar om mann og kvinne i Østfold og formann i FBB-Østfold.

– Men når det gjelder det siste vervet tror jeg at stafettpinnen

kan bringes videre ganske snart, sier han.

– Det er vel episoder du spesielt husker fra disse årene som FBB-sekretær?

– Ja, det er mange ting som passerer revy. En gang glemte formannen styremøtet og kom heseblesende etter at vi andre hadde sittet en god stund å ventet. For øvrig hadde han ikke bare glemt møtet, men hadde trodd vi skulle samles et annet sted enn det som var berammet.

Episode to: På et åpent vårmøte i foreningen måtte FBB-formannen som også var møteleder, avbryte taleren, som holdt på langt ut over tilmålt tid. Men manuset resulterte i en fin og nyttig bok i etterkant.

Flere hendelser

En tredje episode: I forbindelse med Knudsen-saken var det stor interesse for hva FBB ville si og gjøre. Jeg husker tv lå nærmest på slep etter oss på vei til et styremøte.

Han trekker også fram Arvids Tångberg sykdomsperiode og død.

– Jeg besøkte ham på Aker

sykehus og gikk ut av rommet hans bare noen få minutter før han sovnet inn.

– MF-professorens kamp for sannheten i skrift og tale var et sterkt vitnesbyrd, legger BoJo til. – Hvilke tanker har du om FBBs fremtid?

– Det mest spennende og avgjørende videre er hvordan ”de konservative” fra ulike leirer kan samle seg og forene kreftene. Til nå har vi stått for mye i hver våre båser og det har vært altfor lite kontakt og fellesskap over tradisjonelle grenser. Her tenker jeg både på luthersk mark og i et videre ekumenisk perspektiv.

Trenger hverandre

– Jeg opplever at de siste årene har medført et generelt bedre ekumenisk klima. Et eksempel er det gode arbeidet som gjøres for å finne adekvate kirkelige løsninger i møte med den kjønnsnøytrale ekteskapsloven.

Han understreker at vi trenger hverandre, både i striden innad og utad. Når kampen ser ut til å tilspisse seg er det viktig at vi kan stå sammen, så langt det er mulig.

– Vi skal selvsagt ikke hoppe bukk over avgjørende læreforskjeller. Samtidig må vi som har den samme tillit til Guds åpenbarte ord be og arbeide for å se om vi kan komme frem til en felles forståelse i flere spørsmål. Det ekumeniske arbeid har vært altfor lite prioritert.

BoJo tilføyer at han opplever at mye av det som har satt skille i norsk kirkeliv ikke bare er teologi, men psykologi eller andre menneskelige forhold.

Føre folk sammen

– FBB har en stor oppgave av å føre folk sammen. Bare i sentralstyret er flere kirkesamfunn representert. Nettverksarbeid har startet. Jeg tror foreningen er en av de aktørene som kan være med å føre det ekumeniske arbeidet framover, understreker han.

– Hva gjør du når du ikke sitter ved pc-en eller er på møter?

– Vi har stor familie, med fem barn og fem barnebarn i alderen et halvt til sju år.

Dessuten er jeg glad i å lese, ikke minst aviser. Jeg driver også noe med klipp og arkivering, i den grad jeg har tid. I det hele tatt er jeg glad i papirer og svært lite i praktisk arbeid.

– Kona mi er odelsjente, men jeg er ingen bonde. Derfor jobbet svigerfar helt til vår eldste sønn kunne overta gården. Dermed hoppet vi over vår generasjon. Men det er flott å bo på gård. Vi er fire generasjoner på et tun, i tre ulike hus.

Fredrikstad Fotballklubb

Han innrømmer at det blir svært mye stillesitting, i bil, på møter eller ved pc-en.

– Derfor hører et par trimturer med til ukerytmen. Men det blir svært lite tv-titting. Dermed sparer jeg mye tid.

– Men noen få pustehull må jeg ha. FFKs hjemmekamper forsøker jeg å få med meg. Jeg har årskort på Plankehaugen. Men jeg lar ikke fotballen gå til hodet. Jeg sier som paven så flott har uttrykt det: Fotballen er det viktigste av det uviktige!

Noen **MERKESTEINER** gjennom FBBs historie

AV BOE JOHANNES HERMANSEN

1894 – forløperen til FBB dannet under navnet: Norske Presters Broderkrets, kalt ”Broderkretsen”.

1919 – Bekjendelsestro Presters Broderkrets (BPB) stiftet 17. oktober, med rundt 100 prester til stede.

1920 – Foreningen hadde 10 representanter - under ledelse av biskop Hognestad - på det store landsmøtet om kirkestriden i Calmeyergatens Misjons- hus i januar.

1920 – Første arrangement i BPB: teologisk høstkurs i forbindelse med årsmøtet

1922 – Resolusjon på årsmøtet: ”vil på det sterkeste støtte tanken om at det tillates den bekjendelsestro retning inden vor kirke at oprette et praktisk teologisk seminar”.

1927 – BPB. trådte inn igjen i den funksjon den var tiltenkt ved etableringen: å hindre de liberales overtagelse av Presteforeningen (PF). De konservative samlet seg om Oslo-biskop Johan Lunde og han vant formannsvalget i PF.

1928 – Flere medlemmer sentrale i dannelsen av Norges Lutherlag.

1930 – BPB startet ”Tidsskrift for teologi og kirke” (TTK)
1933-36 – Debatt om barthianismen

1940 – Gabriel Skagestad (senere biskop i Stavanger) gikk ut av styret etter 21 år.

1945 – I styremøte 12. juni nedsatt et utvalg, bestående av Smemo, Indrebø og Norseth, til å behandle NS-presters og kandidaters og de suspendertes forhold til Broderkretsen.

1947 – Johannes Smemo (biskop i Agder og senere Oslo) gikk ut av styret etter 19 år.

1949 – Olaf Moe, D. A. Frøvig (begge professorer ved MF), Th. Norseth og Ragnvald Indrebø (biskop i Bjørgvin) gikk ut etter å ha sittet sammenlagt 90 år i styret. De to førstnevnte utnevnt til æresmedlemmer i BPB ved 30 årsjubileet. Foreningen har nå 400 medlemmer.

1950-årene – Strevde med å finne sin form i en ny tid

1958 – Leiv Aalen ledet nyorganisering av foreningen, som førte til en vekstperiode.

1959 – Foreningen skiftet navn til Prestelaget For Bibel og Bekjennelse (FBB). Foreningen fikk et sentralstyre, samt et landsstyre, som besto av sentralstyret pluss formennene for kretsene.

1960-tallet – Medlemstallet økt til 500

1962 – FBB arrangerte ”Haldkonferansen” – om ”Folkekirken i dagens situasjon”

1963 – FBB får meldingsblad, etter forslag fra Gunnar Stålsett, som var styremedlem.

1964 – Hefdig debatt i Presteforeningen og andre fora om kvinnelige prester.

1965 – FBB vedtar erklæring om skriftsynet.

1966 – De siste tre år FBB mistet om lag 100 medlemmer, blant annet på bakgrunn av tydelighet i kvinneprestdebatten.

1969 – 50 årsjubileum med utgivelse av artikkelsamlingen: ”Troen kan ikke tie” med Erling Utne som redaktør. På det tidspunkt satt tre påfølgende biskoper i Borg i styret: Andreas Aarflot, Gunnar Lislerud (varamedlem) og Even Fougner. (De skiftet senere alle standpunkt i spørsmålet om kvinnelige prester før sin utnevning til biskop).

1970-tallet – arbeid med ekumenikken, ikke minst med ”Leuenberg-konkordien”

1973 – FBB kom med en uttalelse i kvinnesprest-saken – forfattet av Sverre Aalen og Håkon Haus – etter at et flertall i MFs lærerråd hadde anbefalt ordinasjon av kvinner til prestatjeneste. Følgen var at Karl Skarbøvik trakk seg fra sentralstyret i FBB.

1973 – FBB kom med en uttalelse mot fri abort, i anledning den pågående valgkamp.

1975 – Uttalelse fra sentralstyret etter debatt i avisene: Motstand mot kvinnelige prester er ikke vilkår for den enkeltes medlemskap i FBB, men foreningen er mot.

1975 – FBB-stud dannes på MF. Foreningens nære forbindelse til MF var ikke lenger selvsagt.

1976 – FBB arrangerte to konsultasjoner om forholdet stat-kirke.

1976 – Sverre Aalen valgt til formann, etter å ha vært medlem av styret i 22 år.

1978 – Sammen med Kirkelig Fornylse avholdt FBB en konsultasjon om ”Kvinnepresteproblemet” og protesterte samme år mot Presteforeningens uttalelse.

1978 – Medlemstallet var nå 400. Selv om en rekke eldre medlemmer meldte seg ut på slutten av 70-tallet, var tilveksten bra. Bernt T. Oftestad ble valgt til formann.

1978 – Stort engasjement i Knudsen-saken, blant annet med uttalen: ”Et ord i den kirkelige situasjon”.

1979 – I samarbeid med Kirkelig Fornylse sendte styret ut: ”Råd i kvinneprestkonflikten”, med tydelige råd om avvistning av åndelig fellesskap med kvinnelige prester. Skarpe reaksjoner fra bl. a. Ungdomsforbundet og Det teologiske fakultet.

1979 – Foreningen åpnet for lekfolk, 60 år etter den første programmerklæring ble skrevet. Samtidig ble navnet endret til: For Bibel og Bekjennelse (FBB).

1979 – FBB feiret 60 årsjubileum, med blant annet utgivelse av en artikkelsamling til forståelse av Apostolicums tredje artikkel: ”Ånden og kirken”, med Reidar Hvalvik og Einar Huglen som redaktører.

1980 – FBB avgav en uttalelse i Hognestad-saken.

1982 – Debatt på generalforsamlingen om karismatikken og Knudsen-saken.

1983 – FBB kom med en uttalelse mot høyesterettsdommen mot Børre Knudsen

1984 – Torunn Wigen valgt inn i styret som den første leke.

1985 – Sentralstyret nedsatte et litteraturutvalg.

1980-årene – Flere ganger var FBB-styret i konflikt med Vårt Land, da innlegg ble refusert eller enkeltpersoner ble omtalt satirisk av avisens journalister.

1986 – En egen personalnemnd opprettet, som hadde som oppgave å hjelpe og støtte medlemmer når disse kom i konflikt på grunn av sin forkynelse. Drivkraften i arbeidet: Einar Erikstein.

1988 – Håkon Fred. Breen gikk inn i tjeneste som sjelesørger for FBBs medlemmer.

1988 – FBB inviterer til retreat. Dette ble starten på en lang rekke tilsvarende samlinger.

1988 – Omfattende revisjon av kollektbønnene.

1990 – Seminar: ”Kirkens Grunn – en grunn å stå på, en kurs å følge”, i samarbeid med Kirkelig Fornylse og Kontaktet for Kirkelig Samhold. Var med å opprette ”Samråd på Kirkens Grunn”.

1990 – Uttalelser: ”Kirken og Ludvig Nessa”, ”Kyrkjestriden i Kvæfjord”, ”Det nye MF”.

1992 – Asle Dingstad går av som formann, etter 10 år i sentralstyret, hvorav sju år som formann.

1992 – FBB går inn som medarrangør av SBMs sommerstevne.

1993 – Hele tre kvinner i sentralstyret.

1993 – 12 lokallag, et økende antall lekfolk i foreningen

1993 – FBB-studs invitasjon av Bo Giertz skapte store bølger på MF.

1994 – FBB feiret 75 årsjubileet med jubileumsfest, seminar og utgivelse av artikkelsamlingen: ”Skriften tro – kirken tro”, med Håkon Sødal som redaktør.

1994 – Utgav ”Jeg skammer meg ikke ved evangeliet” - et ord inn i den kirkelige situasjon.

1994/95 – Deltatt i partssammensatt kommisjon vedr. kvinneprestkonflikten og alternativt tilsyn, ved Bernt T. Oftestad som fellesrepresentant for FBB, KF og SKG.

1994 – I anledning biskopenes homofiliuttalelse vedtok sentralstyret en uttalelse med sterk kritikk: Et ord i den kirkelige situasjon, som ble tiltrådt av SKG og KF ved deres respektive formenn. Uttalelsen ble lagt frem på pressekonferanse på Førnebu 22.04 under meget stort presseoppbud.

1995 – Drøftet og vedtatt strategi- og handlingsplan.

1994/95 – Opprettet en teologisk arbeidsgruppe.

1995 – Seminar om bispeembetet, hvor foredragene senere ble utgitt.

1995/96 – En rekke uttalelser sendt pressen, blant annet om alternativt kirkelig tilsyn.

1996 – Seminar om forsoningen, med blant annet Carl Fr. Wisløff som foredragsholder.

1997 – Gjennomført tre seminarer: om homofilispermålet, om Joint Declaration og Porvo-avtalen.

1997 – FBB var representert ved sin sekretær under bispevislingen av Børre Knudsen i Kautokeino 06.04.

1996/97 – Personalnemnda er reorganisert og nye vedtekter er vedtatt.

1996/97 – Tatt initiativ til at det danske heftet ”Kærligheden glæder sig ikke over uretten” er sendt alle menighetsråd og bispedømmeråd innen Dnk.

1997 – Seminar om: ”Skriften alene” og ”Menneskesyn og menneskeverd”

1998 – Nord-Europeisk Luther-Akademi (NELA) etablert, med Jan Bygstad som formann.

1998 – Formann og sekretær representerte foreningen på Dialogmøte om kvinneprest-spørsmålet i Kirkerådet.

1997/98 – Flere av FBBs medlemmer har frasagt seg ulike biskopers åndelig tilsyn og gudstjenestefelleskap.

1999 – Årsmeldingen forteller at det har vært brukt mye tid på samtale om den kirkelige situasjon. Det er også utarbeidet et notat om alternativt tilsyn, som bl.a. er sendt bispemøtet. Årsmeldingen slår fast at ”Det er også behov for å legge til rette for soknebånd- og stiftsbåndsløsning og valgmenigheter”.

1999 – FBBs 80 årsjubileum ble feiret med jubileumsfest og seminar med tema: ”Trens skjønne skatt – Den hellige skrift og bekjennelsen”, som senere ble utgitt i eget hefte.

2000 – Arrangert seminar etter dommen i Tunsberg-saken.

2000 – I forbindelse med tusenårskiftet FBB arrangerte konferansen: ”Framtidens gjenombrudd, med håp inn i et nytt årtusen”, i et samarbeid med Det norske lutherske Indremisjonsselskap og Den norske Israelsmisjon. Dette ble starten på det årlige fellesseminaret, som ble utvidet med antall arrangører, og etter hvert ble lagt til Fjellhaug skoler.

2000 – Mottatt kr. 25 000 fra Opplysningsvesenets fond på søknad om støtte til prosjektet: ”Det kristne livet – livets vandring”, med Sverre Martinsen som prosjektleder.

2000 – Uttalelse i anledning Alta Herredsretts dom i saken mot sokneprestene Olav Berg Lyngmo og Arne Thorsen - og uttalelse i anledning Lærenemndas avgjørelse i Tunsberg-saken.

2000 – Formann i FBB, Arvid Tångberg, dør, etter noen måneders sykdom.

2001/02 – FBB - sammen med mange andre - rettet skarp kritikk mot biskopers og kirkelederes lære og embetsførsel.

2001 og **02** – Arrangert bønn- og fastedag(er).

2001 – Generalforsamlingen vedtatt strategisk modell for arbeidet.

2002 – Årsmeldingen påpeker at FBB stadig får flere medlemmer fra frie kirker med feste i Bibelen og luthersk og allmennkirkelig bekjennelse.

2003 – Sentralstyret har særlig fulgt opp sitt engasjement når det gjelder ordinasjons- og tilsynsspørsmålet og kommet med flere uttalelser og innlegg i den offentlige debatt.

2003 – Opprettet kontakt med Misjonsprovinsen i Sverige.

2004 – Utarbeidet statutter for ”Lærefond” etter mottatt støtte fra et av våre medlemmer.

2004 – FBB publiserte to hefter: ”Et kultursyn” av Håkon Fred Breen og ”Den hardeste lære i Guds ord” av Erling Utne.

2005 – Sendt ut uttalelsen ”Nattverden og coliaki”.

2005 – FBBs magasin: Trens ord, kom ut med sitt første nummer, med Boe Johannes Hermansen som redaktør.

2005 – Gunnar Innerdal oppnevnt som nettredaktør for FBBs nettsted.

2005 – Sentralstyret drøftet og vedtok en plan for samarbeidspolicy, som tar utgangspunkt i at samarbeid kan skje på ulike nivåer, med ulik grad av forpliktelse.

2006 – FBB har vært en pådriver for å få frem to uttalelser til Lærenemnda i forbindelse med drøfting av homofilisaken. Den ene fra organisasjonsledere er sendt offentlig, den andre som er ekumenisk, er sendt internt.

2006 – Sentralstyret avholdt en bekjennelseshelg i Tromsø, i samarbeid med FBB Nord-Hålogaland.

2007 – Sentralstyret sier i sin årsmelding: ”FBB vil fremholde at forslaget til ny ekteskapslov, sammen med fosterdrapsloven og de nye endringene i bioteknologiloven, er et alvorlig steg i avkristningen av lovgivningen og dermed av vårt samfunn”.

2007 – Bidratt økonomisk til utgivelse av dokumentet ”Carisimi”.

2007 – Inge Andersland overtar som ny nettredaktør.

2007/08 – Sendt flere henvendelser/uttalelser ad. behandlingen av homofilisaken på Kirkemøtet.

2008 – Årsmelding sier: ”Referanserammen for FBBs arbeid er ikke hovedsakelig Den norske kirke. Foreningen vår har en bredere, klassisk-luthersk medlemsbasis.”

2008 – Vært med på dannelsen av ”Kirkelig nettverk”.

2009 – Vært med på å etablere ”Nettverk av evangelisk-lutherske kirkesamfunn” (NELKS), etter forberedende møte året før.

2009 – FBBs første bibel- og bekjennelsespris utdelt til Øivind Benestad.

2009 – Avgitt høringsuttalelse om gudstjenestereformen.

2009 – FBB arrangerer sitt 18. sommerstevne.

Formenn i B.P.B/FBB

Edvard Sverdrup	1919-21
M. Bjønnes-Jacobsen	1921-22
Olaf Moe	1922-26
D.A. Frøvig	1926-38
Olaf Moe	1938-49
Andreas Seierstad	1949-51
Birger Guldbrandsen	1951-58
Leiv Aalen	1958-63
Erling Ruud	1963-66
Erling Utne	1966-70
Håkon Haus	1970-73
Einar Solli	1973-76
Sverre Aalen	1976-78
Bernt T. Oftestad	1978-81
Arne Paulsen	1981-83
Kaare Fuglestrand	1983-85
Asle Dingstad	1985-92
Harald Kaasa Hammer	1992-93
Jan Bygstad	1993-97
Arvid Tångberg	1997-2000
Olav Myklebust	2000-07
Thor Henrik With	2007-

FBBs sekretærer

Som sekretær fungerte frem til 1958 et av styremedlemmene, eller oftest et varamedlem, som slik fikk møte i styret for å utføre denne oppgave.

Sigurd Normann	1919-21
Ole Puntervold	1922-25
Otto Halvorsen	1926-30
H.E. Riddervold	1931-37
Th. Norseth	1937-45
Peder Olsen	1945-58
Eugen Spydevold	1958-64
Asbjørn Nilsen	1964-66
Reidar Svoren	1966-69
Anfin J. Skaaheim	1969-76
Anders Moen Kvalsnes	1976-77
Boe Johannes Hermansen	1978-

Kilder:

Artikkel av Vidar Haanes: ”Kampen for den kristne tro” i festskriftet: ”Skriften tro, kirken tro”, som ble utgitt i anledning FBBs 75 årsjubileum.

Årsmeldinger og referater fra sentralstyret.

VED TRO ALENE

366 ANDAKTER I MODERNE SPRÅKDRAKT
Andaktsbok med tekster av Martin Luther

Direkte og aktuelle tekster av Martin Luther, mannen som formet våre evangeliske kirkers læregrunnlag. I arbeidet med Ved tro alene samlet amerikanske Jim Galvin, som arbeider med opplæring og rådgiving, et team teologer til å redigere sentrale Luther-tekster ned til et andaktsbokutsnitt. Resultatet ble en samling sant bibelske andakter som berører moderne menneskers liv.

Stivbind med
leseband

Pris kr 365,-

«Jeg håper virkelig at denne andaktsboka kan bli kjent og tilgjengelig. Luthers råhet og direktehet treffer den rå virkelighet og livet slik det oppleves.»

Torkild Masvie, pastor i Messiaskirken

BØKENE KAN DU KJØPE I DIN LOKALE BOKHANDEL
ELLER PÅ: WWW.LUNDEFORLAG.NO

Sentralstyret i jubileumsåret

Det nylvalgte sentralstyret i FBB samlet til sitt konstituerende møte i Oslo; Ulf Asp, Tønsberg (nestformann); Erik Okkels, Tromsø; Thor Henrik With, Trondheim (formann); Ellen K. Odland, Bergen (varamedlem); Knut Alfsvåg, Stavanger; Boe Johannes Hermansen, Råde (sekretær) og Olav Myklebust, Oslo.

Torkild Masvie, Oslo og Arne J. Lund, Bamble (varamedlem) var ikke tilstede da bildet ble tatt.

Høringsuttalelse

FBB har avgitt en omfattende høringsuttalelse i anledning den nye gudstjenestereformen i Den norske kirke. Uttalelsen ble vedtatt i sentralstyrets møte 11. september og er lagt ut på hjemmesiden til FBB: www.fbb.no

NLA HØGSKOLEN OG
NLA LÆRERHØGSKOLEN
GRATULERER FBB MED
90-ÅRSJUBILEET!

VI GRATULERER FBB MED
90-ÅRSJUBILEET!

Adiffontes

Luthersk pastorutdanning
som står for Bibelens ufeilbarlighet

Alt for ingenting

En gammel bok i nytt opplag

– nå fra DELK-forlaget.

ISBN 978-82-92202-13-5

Kun kr 65,-.

Spør etter boka hos din bokhandler eller
kjøp den direkte fra

www.delk.no eller boksalg@delk.no

DELK-forlaget

– forlaget med klassisk luthersk litteratur.

www.delk.no

Advokat Johan Haga

M.N.A.

Postadresse:

Boks 6644 St. Olavs plass

0129 Oslo

Telefon 23 32 61 01

Prøv vårt
perspektiv
på livet
GRATIS
i 3 uker!

Vårt Land er den naturlige møteplassen for alle dem som er opptatt av tro og tanke, samfunn og verdier.

Vi skal være en uavhengig dagsavis for mennesker som ønsker å lese om det vesentligste som skjer, og om troens rolle i dette.

Avisen skal forvalte kristen tro og tanke, og bidra til at dette får prege samfunnet og menneskers liv og valg.

Send SMS med kodeord VL til 2007
...gå inn på vl.no/gratis
...eller ring 22 310 530

EN BRO MELLOM MENNESKER, TRO OG TANKE

vårtland

Hva er FBB?

Troens grunn

I Den Hellige Skrift finner vi det faste ståsted som trengs i møte med de mange omskiftende syn i vår tid. §1 i lovene lyder derfor:

«For Bibel og Bekjennelse har Den hellige skrift og Den norske kirkes bekjennesskrifter som grunnlag for sin virksomhet. Det betyr at Det gamle og Det nye testamentets profetiske og apostoliske skrifter er den endegyldige norm i alle spørsmål som gjelder kirkens lære og liv, og at troskap mot Skriften er troskap mot det apostoliske ord».

Troens vei

Det vil alltid være behov for undervisning og veiledning i troens hemmeligheter, slik at vi som enkeltkristne og som menighet kan gå troens vei i lydighet mot Guds vilje. Til FBBs formål hører derfor Å hjelpe og veilede i aktuelle spørsmål av betydning for forkynnelsen og for arbeidet i menighetene og de frivillige virksomheter i kirken.

Troens strid

I en tid med så mange villedende røster vil en ikke kunne holde fast ved troens grunn uten kamp. Jesus advarte mot forførere som skulle stå frem i den kristne menighet. Derfor heter det i lovene at FBB har som formål «å fremme en aktiv bekjennelses-troskap» med sikte på Å vekke våre menigheters forståelse for innholdet i den oldkirkelige og lutherske bekjennelse, Å verge menighetene mot dogmatiske og etiske villfarelser, Å støtte medlemmer som har kommet i en vanskelig stilling for sin bekjennelses skyld.

Troens lovprisning

Men denne basis er ikke noe mål i seg selv. Bekjennelsen er dypest sett lovprisning. Det er den kristne menighets lovprisning og tilbedelse av den treenige Gud og Frelser. Foreningen ser det derfor som en svært viktig oppgave Å virke vekkende og utdypende på medlemmenes personlige trosliv, Å fremme det kristne fellesskap mellom dem, Å anspore til bibelstudium og teologisk arbeid.

Bokanmeldelser

Magnus Malm
Et hjerte større enn verden
å følge Jesus i lys av Bergprekenen
Luther forlag
2009, 302 sider

Magnus Malms bok *Et hjerte større enn verden* er utfordrende ord til vår tid. Boken tar utgangspunkt i Bergprekenen og henter fra denne en rekke forskjellige betraktninger knyttet til livet og kristenlivet i vår tid, både i stort og smått. Malm tar til orde for en radikal Jesus-etterfølgelse som nøkkel til hva det er å være kristen i vår tid. Han bruker mye tid på politikk, finansliv, miljø og andre samfunnsproblemer, kombinert med mye fokus på typiske verdier fra retreatbevegelsen: bønn, stillhet, ettertanke og åndelig veiledning.

Malms bok inneholder mye visdom, slik visdom som bare mennesker som har levd lenge med andre mennesker, Gud og Skriften kan ta inn over seg og formidle videre: «Grenser skaper frihet – stikk i strid med vår tids myter om at friheten alltid finnes på den andre siden av grensene.» (s 141) «Å tilbe Gud er å si fra seg alle krav om å bruke ham til noe som helst, å legge til side alt som skygger for den han *er*» (s 147) «Den trøst vi gir, må ikke bestå i at vi minimerer synden, men i at vi maksimerer Guds tilgivelse. Aner jeg ikke dypet av min synd, aner jeg heller ikke dypet av Guds nåde.» (s 199) Dette sammen med bokens gode aktualitet er dens store styrke, som gjør at den kan være en god hjelp for den som ønsker å følge Jesus i dag.

Blandet med all denne gode visdommen finnes det også en del argumentasjonsrekker som er veldig tynne, både av språklig, etisk-teologisk og historisk art. Ganske ofte kommer Malm med kritikk av reformatorisk/protestantisk/luthersk tradisjon. Da bommer han flere ganger totalt, som når han sier at Luther og andre reformatorer krevde «blind lydighet mot makten, uansett hva den har fore» basert på Rom 13 (s 115).

Som nådetroende, rettferdiggjort lutheraner sitter jeg igjen med et inntrykk av at det er noe uforløst over Malms forkynnelse når det gjelder selve kjernen i evangeliet. Sjelden eller aldri sier han at dette er noe *Gud* har gjort eller skal gjøre *for meg*. Han snakker f.eks. heller om korset som et eksempel for heliggjørelsen enn som en forkynnelse av Guds verk til forsoning og tilgivelse (jf. s 206). Dette er jo et bibelsk motiv (jf. 1 Pet 2,21ff), men en slik gjennomgående vektlegging gjør at jeg midt i all den gode inspirasjonen Malm gir gjennom sin radikale etterfølgelsesforkynnelse (som vi trenger!) rett og slett kan komme til å bli litt sliten.

Den Johannes-inspirerte disippelbønnen som avrunder boken er så flott at alle bør få lese den:

«Jesus, gi meg nåde til å bli hos Deg der Du er og følge Deg dit Du går slik at jeg får se Din herlighet.»

Gunnar Innerdal

Boe Johannes Hermansen
Tidebønn - daglige bønner fra Bibelen
Efrem forlag 2008
115 sider

Tidebønn har sin opprinnelse i den jødiske tradisjonsbønnetider og ble videreført av urkirken. Bønnene er ikke oppramsing, men lovprisningsgaver som bæres frem for Gud ved bestemte tider av døgnet. Som boken forteller, ba både Jesus og disiplene de gammeltestamentlige bønnene fra Salmenes bok. Apostlenes gjerninger vitner om hvordan de første kristne, i fellesskap eller hver for seg, ba ved bestemte tider (se Ap.gj.2,15; 3,1; 10,9, 16,25).

Bønnene er rett og slett hentet fra Bibelen. Mange har fått oppleve at å be Guds ord derfor både er tidløst og slitesterkt. Gud taler til oss og legger de ordene vi svarer ham med i vår munn. Hele spekteret av menneskelige følelser og erfaringer får rom. Dybdene i Gud og i oss selv blir utforsket. Bønnen for verden blir utvidet og vår kristne enhet utdypet. Når vi ber tidebønn kommer vi ikke bare i forbindelse med den levende Gud, men også med alt Guds folk som over hele jorden ber de samme bønnene.

Tidebønn gir mulighet for et regelmessig bønneliv uavhengig av stemninger og følelser. Vi blir ikke utlevert til oss selv og våre egne ord, men vi lar oss gjennomsyre av bønner som mennesker har bedt opp gjennom historien – bønner som har utgått fra Guds egen munn. Fra disse kan egne bønner få næring. Slik inviterer bokens forord

leserne til å be tidebønn.

Med boken følger også noen gode åndelige råd.

Den nyttige boken er laget av Rune Richardsen i samarbeid med Helge Unneland, etter mønster av Peter Halldorf og Per Åkerlunds *Tidegård*.

Boken "Tidebønn" åpner en - for mange - lukket dør. Den gir hjelp til å erfare at Bibel og bønn hører på det nøyeste sammen. Og at bønn er mer enn "fri" bønn, som ofte kan gjøre oss både trøtte, slitne og selvsentrerte.

Boe Johannes Hermansen

Espen Ottosen:
Mine homofile venner
Lunde forlag 2009
115 sider

Espen Ottosen har utgitt en nær bok om et brennbart tema. I "Mine homofile venner" møter vi sju personer som forteller om sine liv og sine homofile følelser. Alle fastholder at homofilt samliv er i strid med Guds vilje – og lever deretter. Noen av dem forteller også om viktige endringer i livet, og to av dem lever i dag i heterofile ekteskap. Dette er ikke bare nyttig og interessant lesning, men en ærlig og utfordrende bok som gir samtalen og debatten kjøtt og blod. Den hjelper oss til ikke å bruke lettvinde argumenter, og forteller at Guds vilje er verd å kjempe for, også der det koster.

Det er sjelden tvil om at menneskers livshistorie har langt større kraft enn teoretiske argumenter, på godt og vondt. Der-

Første bekjennelsespris tildelt Øivind Benestad

FBB har opprettet en egen Bibel- og bekjennelsespris. Den første som ble hedret med denne var Øivind Benestad (født 1954).

Prisutdelingen fant sted på Fjellhaug skoler 11. februar, under fellesseminaret som ble holdt samme dag, med FBB som medarrangør.

FBBs sekretær, Boe Johannes Hermansen, som foresto overrekkelsen, sa at Benestad får prisen for sin store og utrettelige kamp for et kristent syn på ekteskap og familie.

– For FBB var ikke valget vanskelig. Du har innsikt og kunnskap, er utrettelig, positiv, bruker blanke våpen, er pedagogisk, ja profetisk, sa Hermansen, og tilføyde:

– Men du omtales ofte i media som en "kristenfundamentalist", "antihomo-aktivist", "en som skremmer mennesker", "lyver" og så videre. Tidligere har du mottatt "homofobi-prisen".

– For øvrig finner vi ditt navn 7420 ganger når vi googler. Hermansen framholdt:

– Du lider for evangeliets skyld, som en sann Kristi stridsmann. I dag får du en Bibel- og bekjennelsespris som takk og anerkjennelse for ditt store og viktige arbeid, påpekte Hermansen, og overrakte ham et ikon og et diplom.

Benestad takket hjertelig og sa at varm støtte fra mange – både kjente og ukjente – er til stor oppmuntring i arbeidet.

– Jeg legger vekt på kunnskap, kjærlighet og kreativitet, fremholdt han og fikk applaus fra de mange framfottede.

(Bokanmeldelser forts.)

for er denne boken ekstra viktig og nyttig.

Erik, en av dem som blir intervjuet, forteller: "Jeg kan nok savne det å ha en ektefelle. Men jeg ennå ikke møtt noe menneske som lever et liv helt uten savn, smerte eller sorg. Jeg tror mange kristne er altfor redde for smerte."

Tre av de sju står fram med fullt navn. En av dem er mangeårig gresklærer Bjørn Helge Sandvei ved Menighetsfakultetet. Han sier blant annet: "Mitt menneskeverd og min identitet er ikke avhengig av hvordan jeg fungerer og hva jeg får til, men hva jeg er."

Vi tar med enda et sitat: "Jeg har aldri følt at min seksuelle orientering skulle gjøre meg til et annenklassenes menneske. Mitt menneskeverd er foranket i at jeg er skapt i Guds bilde. Og enten man er skapt slik eller sånn i fysisk eller psykisk henseende eller med hensyn til seksuell orientering, er man gitt et ansvar for å leve etisk forpliktet på de grunnleggende bibelske normer."

I tillegg til de sju personenes liv, skriver Ottosen to større kapitler om homofilspørsmålet. Det ene tar for seg hva Bibelen sier. Det andre handler om forskning, språkbruk og andre viktige sider ved den aktuelle debatten. Ta og les!

Boe Johannes Hermansen

Øivind Benestad (til venstre) fikk overrakt diplom og ikon av FBBs sekretær, Boe Johannes Hermansen. Foto: Morten Dahle Andersen.

Bibel- og bekjennelsesprisen er opprettet av For Bibel og bekjennelse (FBB) for å uttrykke takk og anerkjennelse for særlig innsats av personer, organisasjoner eller institusjoner som har profilert lære- og bekjennesspørsmål på en god måte i kirke og samfunn.

Menneskeverd og menneskerettigheter forplikter!

Uttalelse fra sentralstyret i For Bibel og bekjennelse (FBB)

Menneskerettighetenes oppgave er å sikre enkeltmenneskets elementære rettigheter når disse trues av andre interesser. I store deler av det norske samfunnet er det sterk bevissthet om slike prinsipper, som retten til liv, frihet, yringsfrihet, rettsikkerhet og religionsfrihet. Det skal være likhet for loven. Nødlidende og fattige skal hjelpes. Barn skal komme til verden under tryggende forhold og møtes med omsorg. Ingen skal dø ensom og forlatt. Slike mål springer ut av menneskeverdet.

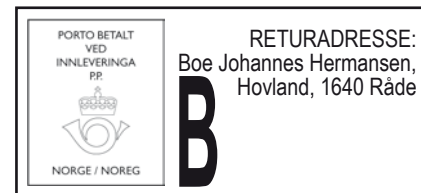
• Etter kristen tro og tenkning har menneskeverdet sammenheng med at Gud skapte mennesket i sitt bilde. Dette skiller menneskene fra dyrene, og medfører at hvert enkelt menneske har krav på vern av livet fra unnfangelsen til den naturlige død. Menneskeverdet er forankret i Gud og ikke bare i mennesket selv. Dette innebærer at ethvert menneske skal møtes med omsorg og kjærlighet, og selv skal møte andre på samme måte.

• Som enkeltmennesker og samfunn er vi forpliktet til å gi det ufødte barn i mors liv høyeste prioritet. Et barn i mors liv har fremtiden foran seg med uante muligheter for livsutfoldelse. Intet menneske har i Guds øyne rett til å ta livet fra det på grunnlag av selvbestemmelse.

• Menneskeverdet medfører også en forpliktelse til å ta ansvar for dem som er i dødens forværelse på grunn av sykdom eller alderdom. Også i sluttfasen er livet hellig og ukrenkelig. Vår frihet består ikke i å ta liv, men å være nær og lindre, slik vi ønsker at andre skal være nær oss.

• I alle livets forhold er Guds tilgivelse av synd på grunnlag av Jesu gjerning et sterkt uttrykk for menneskers verd. Gjennom tilgivelse for synder reises mennesker fra et uverdigg liv til liv i fellesskap med Gud. Den kristne kirke ønsker å inkludere alle i dette fellesskapet.

Thor Henrik With, formann
Boe Johannes Hermansen, sekretær

«Forum for tro og samtid» inviterer til seminar:

«MAKT OG AVMAKT»

– kirke og samfunn i en pluralistisk tid

ONSDAG 10. FEBRUAR 2010 PÅ FJELLHAUG SKOLER, OSLO

PROGRAM:

- 10.00-10.10 Velkomst/åpning
- 10.10-10.50 Politikk og tro - en aktuell analyse – foredrag v/Hanne Stine Nabintu Herland
- 10.50-11.05 Spørsmål og kommentarer
- 11.10-11.50 Kirkens makt og avmakt – foredrag v/Rolf Kjøde
- 11.50-12.35 Lunsj
- 12.40-12.55 Respons på foredrag om kirkens makt og avmakt v/Asle Dingstad
- 12.55-13.10 Spørsmål og kommentarer
- 13.15-14.00 "Når jeg er svak, da er jeg sterk" - tre bidrag: Hanna Hatlehol, Olav Lende og Arnfinn Haram
- 14.00-14.15 Kaffepause
- 14.15-15.40 Panelsamtale: Herland, Kjøde og Haram. Samtaleleder: Svein Granerud
- 15.40-15.45 Oppsummering og avslutning

ARRANGØR: Normisjon, Norsk Luthersk Misjonssamband, Den Norske Israelsmisjon, Det evangelisk-lutherske kirkesamfunn, Den Evangelisk Lutherske Frikirke og For Bibel og Bekjennelse.

SEMINARKOMITEENS MEDLEMMER: Svein Granerud, Ernst Jan Halsne, Rolf Gunnar Heitmann, Hans Johan Sagrusten, Sven Aasmundtveit, Thor Henrik With og Boe Johannes Hermansen

SEMINARPRIS (inkludert lunch og kaffe): Kr. 250, studenter kr. 100. Påmelding er registrert ved betaling av seminarpris - innen 4. februar - til kto nummer: 3000.19.87786 (Seminarkonto).

NÆRMERE OPPLYSNINGER hos koordinator for seminaret: Boe Johannes Hermansen, Hovland, 1640 Råde - tlf 69 28 52 26 / 996 12 822 E-mail: boe.johannes.hermansen@c2i.net.

ARRANGØRENS WEBSIDER:

Den Norske Israelsmisjon: www.israelsmisjonen.no
Normisjon: www.normisjon.no
For Bibel og Bekjennelse: www.fbb.nu
Den Evangelisk Lutherske Frikirke: www.frikirken.no
Det evangelisk-lutherske kirkesamfunn: www.delk.no
Norsk Luthersk Misjonssamband: www.nlm.no

SENDES TIL: FBB, Hovland, 1640 Råde eller e-mail: boe.johannes.hermansen@c2i.net Tlf. 69 28 52 26 / 996 12 822

Årskontingent kr. 375 (pensjonister/studenter kr. 200, ektefelle kr. 125). Se fbb.nu for mer informasjon, eller ta kontakt med FBBs sekretær.

JEG MELDER MEG INN I FBB

Navn:.....

.....

Adresse:.....

.....

Tlf.....

E-mail:.....

Yrke:.....

Alder:.....

BLI MEDLEM AV FBB

BLI MEDLEM AV FBB